

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster FIN
Ons kenmerk 2020/43144
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 3

Behandeld S.J.T. Ghijsen-Kusters
Telefoon +31 6 46 90 19 36
Maastricht 21 oktober 2020
Verzonden 21 oktober 2020

Onderwerp

Schriftelijke vragenronde Programmabegroting 2021

Geachte Statenleden,

Bij het aanbieden van de Programmabegroting 2021 bent u uitgenodigd voor het indienen van schriftelijke vragen. De fracties van CDA, Forum voor Democratie, GroenLinks, LOKAAL-LIMBURG, Partij voor de Dieren, PvdA, SP en VVD hebben van deze gelegenheid gebruikt gemaakt.

In de bijlagen bij deze brief treft u in het kader van de PS-behandeling op 6 november aanstaande de antwoorden op deze vragen aan.

Daarnaast ontvangt u de reactie op de analyse begroting 2020 van de Statenonderzoeker conform bijgaande seporate brief aan de controlecommissie.

Ten slotte hebben wij geconstateerd dat abusievelijk op pagina 379 en 380 twee keer hetzelfde overzicht is geplaatst. De tabel op pagina 380 dient vervangen te worden door de tabel in de bijlage.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

√

Bezoekadres:
Limburglaan 10
NL-6229 GA Maastricht

Postbus 5700
NL-6202 MA Maastricht
postbus@prvlimburg.nl

Tel + 31 43 389 99 99
Fax + 31 43 361 80 99
www.limburg.nl

IBAN –nummer:
NL08RABO0132575728
BIC-code: RABONL2U

Schriftelijke vraag- en antwoordronde

Programmabegroting 2021

Provincie Limburg

Leeswijzer

De beantwoording van de schriftelijke vragen van de Statenfracties over de Programmabegroting 2021 dient als volgt gelezen te worden:

- De vragen en antwoorden zijn inhoudelijk gerubriceerd conform de indeling van de Programmabegroting 2021;
- De formulering van de vragen is letterlijk overgenomen. Eventuele typefouten zijn gecorrigeerd;
- De nummering van de fracties is gehandhaafd.

Inhoudsopgave

Memorie van Toelichting	4
Financiële begroting in één oogopslag 2021	12
Programmabegroting 2021	13
1.1. Investeringsklimaat.....	14
1.2. Innovatiekracht	21
1.3. Onderwijs en arbeidsmarkt.....	25
2.1. Sociale agenda, zorg en veiligheid	28
2.2. Cultuur	39
2.3. Sport	47
2.4. Stedelijke ontwikkeling en Limburgse centra	49
3.1. Openbaar vervoer en railagenda	52
3.2. Bereikbaarheid en mobiliteit	58
3.3. Wonen in Limburg	60
3.4. Ruimtelijke dynamiek en kwaliteit	62
3.5. Hoogwaterbescherming langs de Maas	63
3.6. Water	65
3.7. Energie, circulaire economie en milieu	68
3.8. Natuur.....	77
4.1. Bestuur	85
§ Financiering	87
Deel 2 Financiële begroting.....	88
Bijlage 6: Legesverordening Provincie Limburg 2021	91

Memorie van Toelichting

Document		Memorie van Toelichting Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	1.	Memorie van toelichting Inleiding, advies van de taskforce medio oktober, bladzijde 7 Alinea 3 <u>Vraag 1</u> In hoeverre kan dit advies nog invloed hebben op de actualiteit van deze begroting? Kan er gesteld worden dat in de begroting geanticipeerd is op een advies of kan dit vervat worden in alle genoemde punten op bladzijde 8?	De Brede Economisch Sociale Taskforce (BEST) heeft een tweeledige opdracht: 1) Duiding geven van de feitelijke impact die de coronacrisis op de Limburgse samenleving heeft (gehad); 2) Adviezen en prioriteiten aandragen voor de manier waarop de Limburgse samenleving en de Provincie Limburg hiermee om kunnen gaan, gericht op herstel en hervorming na de crisis. De Taskforce heeft zijn advies op 8 oktober jongstleden gepresenteerd. De Programmabegroting is op 15 september jongstleden aan uw Staten aangeboden. Derhalve is in de begroting niet geanticipeerd op het advies, omdat de inhoud van dit advies niet bekend was ten tijde van het opstellen van de begroting. De genoemde punten op pagina 8 van de Memorie van Toelichting betreffen diverse maatregelen voor steun en herstel die de Provincie Limburg in de afgelopen maanden heeft getroffen in het kader van de Coronacrisis, met een doorwerking in de Programmabegroting 2021. Dat zijn dus maatregelen die reeds (voor)genomen zijn en die niet voortkomen uit het advies van de BEST. Zoals aangegeven in de Mededeling portefeuillehouder inzake Taskforce Limburg na corona (kenmerk 2020/38545) zal een eerste reactie van het College van Gedeputeerde Staten op het advies uiterlijk 30 oktober aan Provinciale Staten worden aangeboden. In deze Mededeling is hierover het volgende aangegeven: "Hiermee bent u in de gelegenheid om deze reactie te betrekken in uw beschouwingen. Uw Staten kunnen hierbij bezien of een separaat debat hierover gewenst is."
Forum voor Democratie	1.	Memorie van Toelichting Blz.:8 GS schrijft dat met de	

Document		Memorie van Toelichting Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		voorjaarsnota 2020 is vastgesteld dat de vrije begrotingsruimte volledig is benut. Wat zijn hier volgens GS de gevolgen van? Hoe wordt dan omgegaan met onverwachte posten, en innovatie kansrijke initiatieven en suggesties?	De gevolgen zijn dat binnen de gegeven financiële kaders (Herfstbrief 2019) vrijwel geen andere mogelijkheden voor ruimtevragende voorstellen zijn die buiten de beleidskaders/beleidsbrieven vallen en de daaraan gekoppelde intensiveringsmiddelen. In eerste instantie zal worden gekeken of een dergelijk vraagstuk binnen de bestaande kaders en de begroting kan worden opgelost. Deze kaders bieden vaak ruimte voor innovatieve initiatieven. Indien dat niet mogelijk is ontstaat een nieuwe situatie waarbij het budgetrecht van uw Staten aan de orde is. Ruimtevragende voorstellen kunnen dan niet worden ingevuld binnen de door PS vastgestelde uitgangspunten. Afwijken van deze uitgangspunten kan alleen door of via Provinciale Staten.
Forum voor Democratie	2.	Blz. 10: Wat bedoelt GS precies met de zin 'Gemeenten die bereid zijn scherpe keuzes te maken en structuurversterkend te investeren kunnen ook in 2021 rekenen op ons als provinciebestuur'? Graag duiding van 'structuurversterkend'. Hoe gaat GS om met gemeenten die hier dus niet aan voldoen? Dient het provinciebestuur er niet voor alle Limburgers en dus alle gemeenten in Limburg te zijn? Wat is de onderbouwing van het provinciebestuur om gemeenten uit te sluiten?	Deze zin is een onderdeel van een passage waarin wij de soms lastige positie van gemeenten schetsen, met name wat betreft hun financiële positie en die om moeilijke keuzes kan vragen. Deze passage is bedoeld als een aanmoediging om die keuzes te maken die bijdragen aan een structureel evenwicht tussen taken/ambities en beschikbare middelen. Wij zijn graag bereid extra de helpende hand toe te steken als gemeenten vanuit een lastige positie keuzes maken die leiden tot een structureel herstel van dit evenwicht. Wij zijn partner voor alle gemeenten en zijn bereid samen opgaven en projecten op basis van onze programma's en kaders zoals vastgesteld door Provinciale Staten. Wij sluiten geen enkele gemeente uit.

Document		Memorie van Toelichting Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		En wie bepaald of ze al dan niet aan de nu nog vage criteria voldoen?	Deze passage heeft positieve betrekking op een extra verantwoordelijkheid als middenbestuur en voor het bestuurlijke en financiële evenwicht van gemeenten waarin wij ons partnerschap tonen als gemeenten voor moeilijke keuzes staan. Samenwerking, partnerschap, ondersteuning worden afgewogen op basis van de door Provinciale Staten vastgestelde kaders en programma's.
Forum voor Democratie	3.	2.5. blz 21 “De nationale maatregelen, die in het kader van de bestrijding van het Coronavirus zijn genomen, maken dat wij nu geconfronteerd worden met de effecten in de vervoersstromen als gevolg van thuiswerken en op afstand vergaderen. Dit kan overigens ook een langdurige verandering betekenen in woon- en werkverkeer. De omvang van een en ander en de tijdelijkheid van dit effect zijn op dit moment niet in te schatten” Welke effecten zijn dan specifiek voor Limburg? Hoe zijn deze geconstateerd? Welke stappen worden er door GS toch proactief genomen om een en ander op te vangen ondanks dat het nu niet in te schatten is?	Deze effecten zien/zagen wij vooral terug in minder vervoersbewegingen en in een andere verdeling van het verkeer over de dag. Dit is geconstateerd uit verschillende databronnen die wij gebruiken voor het monitoren van het Limburgse netwerk: - Floating car data; - Telpunten; - OV-monitoring van Arriva; - landelijke monitoring van mobiliteit. Stappen die worden genomen: - Blijven monitoren en waar mogelijk zaken verbeteren; - Deel van de gedragsverandering heeft positief effect, daar worden campagnes op gestart, zoals zowerkthet.nl en de onderwijs-aanpak; - Versnellingsagenda: punten opnemen m.b.t. terugwinnen reizigers OV en stimuleren gebruik andere modaliteiten (dan auto).
Forum voor Democratie	4.	De regionale trein verbinding Luik Maastricht Aken Wat wordt er concreet vanuit GS gedaan om het beoogde Europese Veiligheidssysteem versneld te krijgen voldaan. Deze randvoorwaarde is cruciaal voor deze lijn, dus moet dat een prioriteit	De verantwoordelijkheid om te kunnen voldoen aan het veiligheidssysteem is gelegen bij de bouwer van de trein. Het Rijk heeft een groot bedrag ter beschikking gesteld om ervoor te zorgen dat de inbouw van het veiligheidssysteem kan gaan plaats vinden de benaming van dit systeem is ERTMS (European Rail Traffic Management System).

Document		Memorie van Toelichting Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		zijn of worden voor GS. Welke acties worden gepland? Welk tijdschema wordt gehanteerd om een en ander te beïnvloeden?	De tijdelijke ministeriele regeling is gepubliceerd op 8 oktober. Er vindt regelmatig overleg plaats tussen Provincie Rijk en Arriva over het versnellen van de inbouw. De Provincie heeft reeds 4,0 miljoen euro voorschot gegeven om te voorkomen dat er vertraging ontstaat. Tot op heden ligt de inbouw van dit beveiligingssysteem op schema.
GroenLinks	23.	Memorie van Toelichting Pag. 25 Ruimte Stimuleringsregeling wonen Vraag: Is in die opgave het aanvalsplan dak- en thuisloosheid meegenomen? Indien dit niet het geval is wat betekent dit voor de extra opgave?	De “Aanpak dak- en thuisloosheid” (voor centrumgemeenten) richt zich op het stimuleren van een samenhangende aanpak om thuisloosheid te voorkomen, opvang te vernieuwen en het woningaanbod met begeleiding te vergroten. De Stimuleringsregeling Wonen sluit hierop aan door de mogelijkheid te bieden om betaalbare woningbouwprojecten die specifiek bestemd zijn voor kwetsbare personen die afhankelijk zijn van begeleiding en/of zorg, financieel te ondersteunen. Het Rijk acht het van belang dat bij het maken van afspraken over woonplekken voor dak- en thuislozen, op lokaal niveau ook aandacht is voor adequate begeleiding. Dit is als randvoorwaarde voor Provinciale subsidiëring opgenomen in genoemde stimuleringsregeling.
VVD	1.	Memorie van Toelichting Pag. 29, Programma Veilige Publieke Taak en de aanpak van de ‘verhuftering’ worden genoemd als zijnde een specifieke rol hebbend. Kunt u nader toelichten op welke wijze de Provinciale Staten hier invulling aan geeft? Waar in Limburg en door wie wordt het programma toegepast?	Ten behoeve van de leden van het Limburgse Parlement alsmede de leden van Gedeputeerde Staten en de CdK is een protocol vastgesteld dat in werking treedt bij (dreiging) van agressie en geweld. Het thema verhuftering krijgt aandacht in de integriteitsworkshops. In nauwe samenwerking met het ministerie van BZK, de gemeenten/burgemeesters, politie en OM geeft de Commissaris van de Koning mede invulling aan de hernieuwde vorm van aanpak van agressie en geweld tegen ambtenaren met een publieke taak en politieke ambtsdragers bij onder andere de Limburgse gemeenten, politie, Justitie

Document		Memorie van Toelichting Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			en OM als ook in onze eigen provinciale organisatie. Dit resulteert in 2021 in diverse activiteiten zoals een workshop, aanstelling van ambassadeurs etc.
Forum voor Democratie	5.	2.8. Arbeidsmarkt en onderwijs Laatste zin blz. 32: "Met 'Limburg leert' wordt het Limburgse scholingsaanbod afgestemd op de behoeften van de beroepsbevolking en ontsloten via een digitaal platform" Door wie wordt het een en ander afgestemd? Wie toetst dat? Welke KPI's zijn hiervoor opgesteld? Welke partners zijn hierbij betrokken? Wie beheert het digitale platform? Welk platform is dat?	Het ontwikkelen van het nieuwe digitale omscholingsplatform Limburg Leert is een opdracht die gegeven is door het Bestuurlijk Overleg Arbeidsmarkt Limburg. In dit overleg nemen de Provincie Limburg, de drie Limburgse arbeidsmarktregio's, het UWV, de LWV, MKB Limburg, de LLTB, FNV, het mbo en het hbo deel. Dit zijn de partners die de voortgang van het initiatief bewaken. De arbeidsmarktregio Zuid-Limburg heeft van deze partners de lead genomen om het voortouw te nemen in de uitvoering, realisatie en beheer van Limburg Leert. Het digitaal omscholingsplatform "Limburg Leert", ofwel de digitale infrastructuur die het leer- en ontwikkelaanbod voor de Limburgse werknemer en –gever moet ontsluiten, wordt onderdeel van het arbeidsmarktbeleid van de Limburgse arbeidsmarktregio's. Dit wordt gedaan via de Leerwerkloketten die in alle drie de regio's een belangrijke rol hebben op dit thema. Samen met de andere opdrachtgevers vormen we KPI's. Er moet in ieder geval sprake zijn van een infrastructuur die voor elke Limburger toegankelijk is, in staat is het regionale scholingsaanbod te ontsluiten en waarbij de bezoeker optimaal inzicht krijgt in mogelijke financieringen. De infrastructuur staat nog los van het opleidingsaanbod dat ontsloten wordt op het platform. Uiteindelijk wordt de inhoud van het platform door alle partners van het Bestuurlijk Overleg vorm gegeven. Met

Document		Memorie van Toelichting Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			name het onderwijs, de werkgevers en de werknemersorganisaties hebben hierin een belangrijke rol. Bij het toevoegen van dit aanbod kunnen er door financiers specifiekere KPI's gesteld worden met betrekking aantallen werknemers die een scholing ontvangen.
Forum voor Democratie	6.	Op blz. 33 wordt de 'rollende uitvoeringsagenda landbouw' genoemd. Wanneer wordt die aan PS aangeboden?	Op 29 september hebben Gedeputeerde Staten de rollende uitvoeringsagenda Koers naar de Toekomst 2021 vastgesteld en ter informatie aan Provinciale Staten toegezonden.
Forum voor Democratie	7.	Op bl. 34: 'duurzaamheidsladder': zie hierboven. Wanneer wordt die aan PS aangeboden?	Er is niet één duurzaamheidsladder. In de praktijk werken we met het principe van de trias energetica (PES deel 1). Dit principe is/wordt voor een aantal technieken verder uitgewerkt. Zo is de Limburgse zonneladder onderdeel van de concept-POVI en PES deel 2, is er een voorkeursvolgorde voor het gebruik van waterstof (waterstofladder) en voor biomassa (duurzaamheidskader biograndstoffen, SER-advies Biomassa in Balans). Er wordt dus geen apart duurzaamheidsladder aan uw Staten aangeboden.
GroenLinks	24.	Memorie van Toelichting Pag. 39 alinea 2 Financiën, Het bestuurlijk overleg inzake de coronaschade met de Rijksoverheid verloopt nog teleurstellend. Vraag: wat wordt hiermee bedoelt?	Hiermee wordt bedoeld dat de gemeenten inmiddels 1 miljard (brief van 28 mei van BzK en brief van 31-8 van BzK) aan tegemoetkoming hebben ontvangen terwijl de provincies slechts 8 miljoen hebben ontvangen voor het onderdeel cultuur. De Provincie Limburg heeft de schade die zij heeft opgelopen door toedoen van corona inzichtelijk gemaakt en gecommuniceerd met het IPO die de onderhandelingen met het Rijk voert via het BOFv-overleg (Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen). Deze gesprekken en onderhandelingen hebben nog niet geleid tot een schadevaststelling voor de regionale economie. Voor cultuur is inmiddels een toezegging gedaan door het Rijk om voor alle provincies gezamenlijk 8

Document		Memorie van Toelichting Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			miljoen euro ter beschikking te stellen. Het Limburgs aandeel hierin bedraagt € 1,124 mln. en wordt binnenkort ter beschikking gesteld door het Rijk. Over het restant van de totale ingediende claim voor cultuur (totale claim was € 3,110 mln.) vindt nog overleg plaats. Daarnaast is het opvallend dat gemeenten wel al een voorschot voor de cultuur schade vanaf 1 juni 2020 tot het einde van het jaar ontvangen en provincies niet. De totale claim die de provincie Limburg voor de coronaschade tot 1-6-2020 heeft ingediend via IPO bij het Rijk is als volgt opgebouwd: • Voor Cultuur is een (corona)schade van € 3,1 miljoen ingediend, hiervan is inmiddels gehonoreerd € 1,1 miljoen. • Voor Regionale Economie is het volgende ingediend: - o Inkomstenderving en lagere dividend uitkering verbonden partijen: € 3,61 mln - o Extra kosten verbonden partijen: € 0,33 mln - o Waardeverliezen verbonden partijen: Deze zijn wel benoemd in het traject van BAC FIN en IPO bestuur en BOFv, maar exacte bedragen komen later als alle andere provincies dit ook in beeld hebben om te claimen bij het Rijk, dus nog niet formeel ingediend. Andere provincies hebben deze schade tot 1-6-2020 immers nog niet in beeld. Voor de omvang daarvan verwijzen wij naar de schadestaat die telkens vertrouwelijk ter inzage ligt voor uw Staten. Op dit moment lopen de gesprekken met het Rijk over de schade bij cultuur en Regionale economie nog. In het laatste BOFv van 10/9 is afgesproken voor zowel cultuur als RE gezamenlijke werkgroepen (Rijk, IPO en VNG) in te stellen waarin

Document		Memorie van Toelichting Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			over voorwaarden en criteria gesproken zou worden, inclusief planning van de uitkomsten. In dit traject hebben we via IPO aangegeven onze claim graag in samenhang met het Nationaal Herstelplan te willen bespreken dat op 9 september aan stas Keijzer (EZX) is gepresenteerd.
VVD	2.	Memorie van Toelichting Pag. 40, T.a.v. de fiberverbindingen ten behoeve van snel internet in het buitengebied van Zuid-Limburg, 0.15 mln: Heeft de Provincie dit ook voor Noord- en/ of Midden-Limburg gedaan? Liggen bij deze delen van Limburg dit soort behoeften ook nog?	Ja. In de periode 2017-2019 zijn hier procesmiddelen voor ingezet. Voor het gebied Noord Limburg (inclusief Echt Susteren) werd hier een totaalbedrag van €82.834 ingezet. Ter vergelijking met Noord Limburg is in Zuid Limburg sprake van een complex gebied met overwegend verstedelijkt gebied in combinatie met veel Heuvellands buitengebied. Ook de aangrenzende problematiek met Duitsland, Waals en Vlaams België wordt in de procesmiddelen meegenomen. Nee, In Noord- en Midden Limburg is inmiddels de aanleg van glasvezel nagenoeg afgerond in alle gemeenten die hebben deelgenomen. Er is nog een restant van 140 onrendabele aansluitingen. Hiervoor worden geen procesmiddelen meer voor ingezet.

Financiële begroting in één oogopslag 2021

Document		Financiële begroting in één oogopslag 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
Forum voor Democratie	8.	Financiële begroting in één oogopslag 2021 Blz. 4: Graag concretisering van de opbouw van de genoemde mutatie reserves (zowel lasten als baten) van 2020 t/m 2024. Waar worden die aan uitgegeven en aan 'verdiend'?	De opbouw van de mutaties is terug te vinden in de Programmabegroting 2021 op pagina 387 en 388 "Bijlage 1: Overzicht baten en lasten 2020-2024". In dit overzicht zijn de mutaties per programma en per reserve weergegeven. Verder is op pagina 391 "Bijlage 3: Overzicht reserves en voorzieningen 2020-2024" de samenvatting van de begrotingsmutaties per reserve gepresenteerd.

Programmabegroting 2021

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
SP	1.	Inleiding p. 6, al. 1 In het begrotingsprogramma 3.1 Openbaar vervoer en Railagenda is de investering van 52,2 miljoen erg groot. Wat is daarvoor de verklaring?	Het bedrag van € 52,2 mln bestaat uit geplande investeringen in 2021 in onderstaande projecten: • Tram Maastricht-Hasselt € 2,9 mln (Conform de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Maastricht; € 2 mln bijdrage en € 0,9 mln voor indexatie) • Elektrificatie Maaslijn € 21,0 mln (Het betreft de benodigde aanpassingen aan de railinfrastructuur tussen Venlo en Nijmegen, zodat de huidige diesteltreinen kunnen vervallen en er tevens meer treinverkeer mogelijk is.) • Spoorverd. Heerlen-Landgraaf € 23,2 mln (Het betreft de benodigde aanpassingen aan de railinfrastructuur tussen Heerlen en Landgraaf, zodat er meer treinverkeer mogelijk is en beter aangesloten kan worden op het Duitse treinverkeer.) • ZLSM € 5,1 mln (Het betreft het grootschalig onderhouden van de railinfrastructuur ten behoeve van de Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij)

1.1. Investeringsklimaat

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
Forum voor Democratie	9.	Programmabegroting 2021 Investeringsklimaat Op pagina 15 lezen we dat GS streeft naar een kennis en diensten economie. 1.1 Kan GS voorbeelden van organisaties noemen die een voorbeeld zijn van wat naadloos aansluit bij dit criterium? 1.2 Waarom is er specifiek gekozen voor deze deelvorm van bedrijvigheid? 1.3 Passen bedrijven als VDL NedCar ook in deze niche? Zo ja, hoe en waarom?	Limburg streeft naar een attractieve, duurzame en innovatieve kennis- en diensteneconomie. Dit vraagt om een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een regionale economie met zo veel mogelijk toegevoegde waarde, waarbij we kennis valoriseren en innovatie stimuleren. Hetgeen leidt tot nieuwe producten en diensten in bestaande en nieuwe ondernemingen, zoveel mogelijk vanuit circulariteit en inspeland op transities als digitalisering en gezondheid. Kristallisatiepunten in dat beleid zijn de ecosystemen op en rondom de Brightlands campussen. We hebben dus niet specifiek gekozen voor een deelvorm. Ook onze innovatieve maakindustrie zoals bijvoorbeeld VDL Nedcar valt daaronder.
SP	2.	Product 1.1.2 Acquisitie en LIOF p. 19 al. 2 Wat is de vraagstelling van dit verkennende onderzoek? Is die gericht op versterking van congresstoerisme of op mogelijkheden van de luchthaven?	In het collegeprogramma is het aspect van inkomend toerisme reeds benoemd. Om de kansen om dit te versterken in beeld te brengen zal nader onderzoek daarna moeten worden gedaan. In eerste aanleg wordt dit aspect meegenomen in het onderzoek naar economische betekenis MAA dat in het kader van het proces van Geel is opgestart en uitgevoerd wordt door Ecorys. Indien daaruit blijkt dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is, kan de opzet daarvan vooraf gedeeld worden. De uiteindelijke onderzoeksresultaten zullen aan uw staten worden voorgelegd. Het onderzoek zal antwoord moeten geven op de vraag welke rol de luchthaven kan spelen in het stimuleren van (congres)toerisme. Naast de gunstige effecten die dit heeft voor de toeristische sector (zakelijk of anderszins), vormen passagiersvluchten ook een bron van

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		Neemt u in dit verkennend onderzoek ook mee wat de mogelijkheden zijn voor (internationaal) treinverkeer?	inkomsten voor de luchthaven. Derhalve richt het zich op een combinatie van de door u benoemde resultaten. Verschillende vormen van personenvervoer kunnen bijdragen aan het stimuleren van toerisme. Indien daartoe aanleiding bestaat zullen ook andere mogelijkheden, zoals (internationaal) treinverkeer worden afgewogen. Echter zal het onderzoek zich in overwegende mate toespitsen op de gemene deler van het economische potentieel van de luchthaven en de toeristische sector.
GroenLinks	17.	Pag. 21 Paragraaf 1.1.3. Prestatie indicator 1 (aanvraag ingediend) en 2 (deelneemt LIOF/provincie georganiseerde) staande huidige waardes op 0. In de toelichting wordt gezegd dat de streefwaarde is gebaseerd op het gemiddeld aantal bedrijven dat in de afgelopen jaren betrokken was bij de MIT regeling. Vraag: Hoe kan het dan dat de huidige waarde op 0 staat? En tweede vraag: Bij 2, is er nu geen enkel bedrijf dat deelneemt aan de provincie georganiseerde of ondersteunende exportactiviteiten?	De huidige waarde staat op 0 omdat de nieuwe MIT regeling nog in de maak is en in april 2021 van start gaat. Vanaf het moment van openstelling kan er pas door Limburgse bedrijven aanvragen worden ingediend. De streefwaarde voor 2020 is, zoals in de toelichting aangegeven, bepaald op het gemiddeld aantal bedrijven dat in de afgelopen periode jaarlijks betrokken was bij de MIT regeling. Deze indicator meten we op basis van de jaarafspraken met LIOF over het aantal bedrijven dat per begrotingsjaar (in dit geval 2021) deel heeft genomen aan de georganiseerde of ondersteunende exportactiviteiten. Voor 2021 zijn dat 40 bedrijven. Dit laat onverlet dat er nu ook al bedrijven deelnemen aan de georganiseerde en ondersteunde exportactiviteiten conform programmabegroting 2020).
CDA	1.	Onderwerp Campussen/Kennis As/bestuursakkoord Pag. 22 Eerder dit jaar is afgesproken dat door GS een sessie met PS	Het bestuursakkoord is in voorbereiding en betreft de samenwerking met Kennisinstituten, waaronder de bestaande Kennis-As partners, i.h.k.v. het nieuwe Missiegedreven Economisch

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		georganiseerd zou worden rondom de toekomst c.q. toekomstige rol van de Provincie in de campussen. Hier wordt gesproken over 'een nieuw bestuursakkoord met partijen voor de komende jaren in 2021'. Hoe verhouden beide zaken zich c.q. hoe stelt GS PS in staat input te leveren conform de eerdere afspraak? Waarom is een nieuw bestuursakkoord alleen ter info aan PS? Wanneer gaat genoemde sessie plaatsvinden?	Beleidskader (MEB). Het MEB is vastgesteld op 29 juni 2020 waarin Brightlands een prominente plek heeft gekregen. Op 30 oktober 2020 is de bijeenkomst over de rol van de Provincie in Brightlands gepland voor PS, als onderdeel van de Statencommissie FEB. In het bestuursakkoord wordt de koppeling met de Brightlands verder verankerd. Het aangaan van een nieuw bestuursakkoord zoals in het MEB beschreven betreft het uitvoeren van beleid dat door PS is vastgesteld. Conform de daarvoor gemaakte afspraken zal GS PS hierover informeren zodra dit aan de orde is.
GroenLinks	2.	Pag. 24 "Bij de luchthaven zetten we in op een proactieve communicatie met de omgeving": hoe wordt hierop ingezet? Wie is verantwoordelijk voor de proactieve communicatie? "Wij geven meer eigen sturing in de te maken afwegingen en de aanpak van overlast": Welke afwegingen en welke overlast wordt concreet bedoeld? Hoe verwacht GS dan te sturen? "Omgevingsafspraken": welke afspraken betreft het en waar zijn die afspraken terug te vinden? "Omgevingsmaatregelen die we nemen...": kan een volledig overzicht van omgevingsmaatregelen gegeven worden? In welke systemen die grondgebonden geluidsoverlast in directe omgeving van MAA aanzienlijk reduceren wordt geïnvesteerd? Waar worden die systemen opgezet? Kunnen die in kaart worden gebracht? Wat is grondgebonden geluidsoverlast? Wat wordt beschouwd als de "directe omgeving"? En wat wordt beschouwd als "aanzienlijk reduceren"?	De pro actieve communicatie verloopt langs drie lijnen - Actieve betrokkenheid van stakeholders via proces van Geel, initiatief Provincie Limburg; - Uitvoering omgevingsafspraken binnen de context van de Commissie Regionaal Overleg MAA (CRO MAA); - Regulier overleg met omwonenden vanuit de luchthaven Overlast uit zich veelal concreet op het aspect geluid. Alle mogelijkheden tot reductie van hinder worden overzichtelijk verzameld in een rapport dat door het NLR (MAA: Stiller en schoner) is opgesteld en dat een bouwsteen vormt voor het advies van de heer van Geel. Voor de volledigheid wordt naar dat rapport verwezen (https://www.limburg.nl/onderwerpen/milieu/lucht/luchtvaartnota-2020/). In het samenwerkingsverband van de CRO MAA is een online communicatie tool ontwikkeld waarmee met deelnemers over vraagstukken met betrekking tot de luchthaven gecommuniceerd kan worden. Deze tool is in 2020 tot ontwikkeling gebracht. In het collegeprogramma is het aspect van inkomend toerisme reeds benoemd. Om de kansen om dit te versterken in beeld te

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		“We zullen een communicatietool implementeren...”: welke tool wordt voorzien? En hoe zal die worden ingezet? “Wij onderkennen de kansen die de luchthaven biedt voor het versterken van inkomend (congres)toerisme naar Limburg en willen deze kansen verzilveren. Wij zullen hiertoe in 2021 een verkennend onderzoek doen”. Wordt het voornemen voor een onderzoek eerst nog aan PS ter besluitvorming voorgelegd? Zo ja, wanneer? Zo neen, waarom? “...en wordt in de loop van 2020 een Raad van Commissarissen ingesteld bij MAA BV”: is die RvC al ingesteld, Zo ja, hoe samengesteld? Zo neen: wanneer verwacht en hoe is de RvC samengesteld?	brengen zal nader onderzoek daarna moeten worden gedaan. In eerste aanleg wordt dit aspect meegenomen in het onderzoek naar economische betekenis MAA dat in het kader van het proces van Geel is opgestart en uitgevoerd wordt door Ecorys. Indien daaruit blijkt dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is, kan het college besluiten hiertoe opdracht te geven. Over de uiteindelijke onderzoeksresultaten zullen uw staten worden geïnformeerd. Voor de Raad van Commissarissen hebben gesprekken plaats gevonden met kandidaten die zich daarvoor gemeld hebben. Binnenkort (voor het eind van jaar) verwachten wij hierover besluitvorming te kunnen laten plaatsvinden.
SP	3.	Product 1.1.5 Maastricht Aachen Airport p. 24, al. 2 Het aandeel van MAA was 6% en van Schiphol 94%. Wat vindt GS van dit grote verschil in aandeel en waar baseert GS het predicaat nationaal belang op?	Maastricht Aachen Airport is naast Schiphol de enige vrachtluchthaven van Nederland. In 2019 werd 7% van alle luchtvracht in Nederland via MAA vervoerd. Daar waar het aandeel van Schiphol de afgelopen jaren afneemt is dat van MAA aan het toenemen. Het belang in het nationale vervoersvolume neemt hierdoor verder toe. MAA wordt door het Rijk (min. I&W) en in de luchtvaartwet bestempeld als luchthaven van nationaal betekenis.
SP	4.	p. 25, al. 1 Aan welke invloed op de ontwikkelrichting denkt u dan? Kunt u dit concretiseren?	De situatie waarin naast het eigendom ook de exploitatie vanuit Provinciaal aandeelhouderschap wordt aangestuurd, stelt ons in staat om zoals door Gedeputeerde Staten is geïnitieerd op basis van een onafhankelijk advies een eigenstandige keuze te maken over hoe de balans tussen economische kansen die de luchthaven biedt en de belangen van een goede leefomgeving gelegd moet worden.
GroenLinks	3.	Pag. 25 “Er wordt in 2021 een grond- en	Het is de verwachting om u hierover te informeren gelijktijdig met het

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		vastgoedstrategie ontwikkeld...": wanneer wordt verwacht dat deze strategie aan PS wordt voorgelegd?	statenvoorstel over de baanrenovatie. Dit is thans voorzien in PS van april 2021.
GroenLinks	4.	p. 25, tweede alinea: de aanleg van zonneparken rond MAA wordt beoogd. Zijn daar al concrete plannen voor? Zo ja, kunt u deze plannen delen? Zo neen, wanneer verwacht u dat deze concreet zullen zijn? Gaat het om de opwekking van energie t.b.v. MAA of anderszins? Van welke andere verduurzamingsopties, die niet op p.25 benoemd worden, is nog meer sprake? Wie zullen de kosten voor verduurzaming voor hun rekening nemen?	Hiervoor worden thans de mogelijkheden in technische en financiële zin op een rij gezet. We verwachten daar in PS van april u nader over te kunnen informeren. Uiteindelijk doel is door eigen opwekking de luchthaven CO2 neutraal te maken. De aanleg van zonnepanelen zal vanuit een rendabele businesscase dienen te gebeuren. Andere verduurzamingsopties, zoals de vervanging van de huidige verlichting door LED verlichting of het elektrificeren van apparatuur, zullen zoveel mogelijk met reguliere vervangingsinvesteringen worden gekoppeld. De kosten voor de verduurzaming worden gedekt binnen de onderhoudsbudgetten van de luchthaven.
SP	5.	p. 25, al. 2 Op welk moment wordt besloten tot aanleg van deze parkeerplaatsen? Wordt daarbij ook rekening gehouden met mogelijk structureel minder passagiersvluchten tgv corona? Kan MAA al zicht geven op herstel van het aantal passagiersvluchten dat dit aantal parkeerplaatsen verantwoord?	De voorbereidingen voor de aanleg van de parkeerplaatsen gaan door. De verwachting op dit moment is dat gestart wordt met de aanleg van de parkeerplaatsen in het najaar 2021. Het daadwerkelijke besluit door MAA B&I zal pas worden genomen nadat er meer duidelijkheid is over de verdere ontwikkeling van het coronavirus en de gevolgen voor het passagiersvervoer op MAA. Op dit moment is daar nog geen inzicht in te geven.
GroenLinks	5.	p. 25, derde alinea: Wat houdt een integrale verkeerskundige aanpak van de A2-zone in? Is voor de verkeerskundige studie, die in dezelfde zin wordt vermeld, reeds opdracht gegeven? Zo ja, wanneer? Zo neen, wanneer verwacht u daar opdracht toe te geven?	Er is op dit moment nog geen opdracht gegeven voor een verkeerskundige studie. In afstemming tussen de gemeente Beek, MAA, de Provincie en MAA B&I zal in oktober de opdracht nader omschreven worden en eind dit jaar de opdracht worden verstrekt. Het betreft een opdracht om verschillende

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		Wordt dit aan PS ter besluitvorming voorgelegd?	varianten te verkennen. De opdracht wordt verstrekt door MAA B&I in goede afstemming met de gemeente Beek, MAA en de Provincie. De opdracht voor de verkennende studie wordt niet aan PS ter besluitvorming voorgelegd.
GroenLinks	6.	p. 25, derde alinea: "Tevens zal in 2021 besluitvorming over en uitvoering van de renovatie van de start- en landingsbaan aan de orde zijn. De voorbereiding van deze renovatie is door MAAB&I in het voorjaar van 202 gestart". Waarom wordt hier met zekerheid gesteld dat besluitvorming en uitvoering aan de orde zullen zijn? Is e.e.a. niet afhankelijk van het rapport van Pieter van Geel? Waarom is de voorbereiding van renovatie al gestart? Welke voorbereidingen zijn al getroffen? Welke kosten heeft dit met zich meegebracht?	Allereerst zal dhr. Van Geel zijn advies verstrekken over een toekomstbestendige en duurzame luchthaven. Op basis van de uitkomsten van de bespreking van dat advies in het provinciaal bestuur, zullen de kaders voor de toekomstige ontwikkeling van MAA bepaald worden. Vervolgens zal ook de besluitvorming over de renovatie van de start- en landingsbaan in Provinciale Staten aan de orde komen. Met de voorbereiding van de renovatie van de start- en landingsbaan is ongeveer een jaar gemoeid. Het betreft onder meer het opstellen van het technisch ontwerp, het inventariseren van benodigde vergunningen, en het opstellen van een raming die aan Provinciale Staten kan worden voorgelegd. Gelet op de conditie van de start- en landingsbaan is het niet verantwoord die voorbereiding pas te gaan starten op het moment dat Provinciale Staten het kredietbesluit hebben genomen. MAAB&I heeft kosten gemaakt die samenhangen met de noodzakelijke voorbereidingen door onder meer externe adviseurs in te schakelen waaronder een ingenieursbureau.
GroenLinks	7.	p. 25, vierde alinea: De NEDAB kosten zijn van januari 2019 tot en met augustus 2023 structureel verhoogd. Wordt in de toekomst een nieuwe verhoging van de NEDAB kosten verwacht?	Verder verhoging wordt thans niet voorzien. Wel zal na 2023 opnieuw een besluit over de dekking van de NEDAB kosten genomen moeten worden.
GroenLinks	8.	p. 25, laatste alinea: Verloopt de opstelling van het PIP zoals gepland (juni 2020-oktober 2020)? Of loopt	Afgelopen maand (september 2020) heeft het ministerie van LNV in een beslissing op bezwaar op een handhavingsverzoek

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		het vertraging? Zo ja, waardoor is er vertraging en wat is de eventuele nieuwe planning?	aangegeven dat MAA voor het huidige gebruik alsnog een WnB vergunning dient aan te vragen. Dit betekent dat de planning van het PiP daardoor zal vertragen. We voorzien dat de procedure van het PiP daardoor pas begin 2021 kan worden opgestart. Zodra de planning opnieuw is vastgesteld zullen wij u daarover nader informeren.
SP	6.	p. 26, al. 2 Wat is de onderbouwing van deze streefdatum? Waarom niet al eerder marktconforme exploitatie?	Deze streefdatum is gekoppeld aan de oorspronkelijke duur van het verleende concessiecontract.
SP	7.	Financiële toelichting 1.1.1 Economische samenwerking p. 27, al. 2 Wat is de verwachte c.q. aangevraagde bijdrage van EZK?	Uitgaande van 50% cofinanciering vanuit de MIT regeling kan er voor Limburgse projecten deze collegeperiode maximaal 3 mln. bij het Rijk worden aangevraagd.
GroenLinks	18.	Pag. 28 Paragraaf 1.1.5. MAA , bij financiële toelichting staat dit voor de begroting 2021 voor 4,6 miljoen geboekt. Vraag: wat zijn de totale kosten van de exploitatie van de luchthaven? Het begrootte bedrag is volgens de uitleg vooral bedoelt voor NEDAB diensten. Vraag: Als dit niet het totale bedrag is van de exploitatie van de luchthaven, hoe wordt dan de exploitatie gedekt en wat is het totale bedrag?	De kosten van de exploitatie van de luchthaven drukken niet op de Provinciale begroting. Alleen de zogenaamde NEDAB kosten worden vanuit de Provinciale begroting opgevoerd. Tegenover de kosten staan eveneens exploitatie inkomsten.

1.2. Innovatiekracht

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	2.	1.2.7.Toerisme en recreatie, bladzijde 47 Alinea 1 vrijetijdseconomie (komt ook bij 31 OV en railagenda blz. 111 ter sprake) Tijdens de PS vergadering van 26 juni is door lokaal Limburg een motie ingediend aangaande een campus vrijetijdseconomie. Het verweer van GS dat er geen sprake was van vrijetijdseconomie maar van economie en toerisme. Dat was dan ook de reden om de motie te ontraden. <u>Vraag 2</u> Waarom wordt nu wel de term vrijetijdseconomie gebruikt?	Toerisme en recreatie maken onderdeel uit van de vrijetijdseconomie. We hebben deze term specifiek gebruikt voor vakmanschap, omdat personeel dat gastheerschap goed in de vingers heeft van cruciaal belang is voor toeristische en recreatieve bedrijven, maar evenzeer voor bijvoorbeeld goed functionerende sportaccommodaties en gemeenschapshuizen die tot de vrijetijdseconomie worden gerekend.
LOKAAL-LIMBURG	3.	<u>Vraag 3</u> Wat wordt door het college van GS verstaan onder vrijetijdseconomie?	De vrijetijdseconomie betreft de productie, distributie en consumptie van goederen en diensten gericht op vrijetijdsbesteding van mensen, zowel binnen de eigen woonomgeving als daarbuiten, met inbegrip van verblijf, vervoer en toeleveranciers.
LOKAAL-LIMBURG	4.	<u>Vraag 4</u> Mogen we er vanuit gaan - door het op/invoeren van de term vrijetijdseconomie - dat er door het college van GS wordt erkend, dat er sprake is van een vrijetijdseconomie in Limburg?	Het College van GS heeft geen integraal beleid gericht op vrijetijdseconomie. Wel leggen we verbanden tussen toeristisch-recreatief beleid, sportbeleid en bijvoorbeeld sociale agenda om daarmee waar mogelijk samenhang te creëren in activiteiten die bewoners en gasten in Limburg in hun vrijetijd kunnen ondernemen. Er is dus sprake van een omvangrijke vrijetijdseconomie in Limburg.
GroenLinks	20.	Pag. 48 Paragraaf 1.2.7. Bij prestatie indicatoren, Evaluatie project vitaliteit bedrijfsrecreatie. Hoe kan het dat de huidige waarde	De onafhankelijke vitaliteitsmanager heeft een ronde gemaakt langs de verblijfsrecreatieve bedrijven in Noord-Limburg, Zuid-Limburg en in de gemeente Maasgouw. Daarbij is gekeken op welke

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		0 is bij het aantal bedrijven dat ondersteuning heeft gekregen? Als diezelfde regeling in 2021 geëvalueerd gaat worden?	wijze de bedrijven ondersteund kunnen worden in het maken van een kwaliteitsslag. Bij bedrijven waar alles op orde is, is het veelal gebleven bij één gesprek. Bij 35 andere bedrijven is reeds een instrument ingezet om de ondernemer te helpen een plan voor de toekomst te maken. Dit vitaliteitsprogramma eindigt in 2021, vandaar dat evaluatie dan aan de orde is. Per abuis hebben wij als huidige waarde "0" ingevuld, dit moet dus de reeds gerealiseerde 35 zijn.
CDA	2.	Onderwerp Toerisme en Recreatie Pag. 48 Alinea Prestatie indicatoren Wat is het doel van de brede bijeenkomst voor toeristische ondernemers? Hoe gaat deze bijdragen aan het structureel versterken van het toerisme in onze provincie en onze twee economische missies?	Het doel van de bijeenkomst is om toeristische ondernemers te inspireren om met de twee economische missies aan de slag te gaan. Met vernieuwing/innovatie die gericht is op deze twee missies willen we de toeristische sector structureel versterken. We ondersteunen het bedrijfsleven bij de transitie naar een gezondere en duurzamere sector. Daarmee wordt de sector toekomstbestendiger en levert zij een actieve bijdrage aan de provinciale missies. Tevens kan de sector dan tevens als uithangbord fungeren om ook toeristen en recreanten bewust(er) te maken van onze missies en maatschappelijke opgaven.
VVD	3.	Programmabegroting Blz. 49, innovatieve landbouw, waaruit blijkt het versterkt doorzetten van de uitvoeringsagenda vitale veehouderij? Meerjarig is er geen budget voor begroot, stopt deze agenda na 2021?	Voor het versterkt doorzetten van de uitvoeringsagenda vitale veehouderij wordt samen met regionale partners een meerjarig actieprogramma opgesteld. Bij de vaststelling van dit programma (voorzien in Q1 2021) zal ook de (financiële) inzet vanuit het beleidskader Koers naar de Toekomst worden meegenomen.
GroenLinks	22.	Pag. 50 Paragraaf 1.2.9. Regiodeals: Als het rijk hiervoor 17,5 miljoen voor de regiodeal Limburg heeft gereserveerd waarom wordt in deze	Wat betreft het provinciale aandeel in de cofinanciering van de regiodeals wordt dit per project gezien, in nauw overleg met de Regio Noord-Limburg, waarbij de vastgestelde inhoudelijke en financiële

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		begroting dan niet minimaal 8,75 miljoen (helpt van de benodigde cofinanciering) aan reservering opgenomen	kaders van uw Staten leidend zijn. Met het vaststellen van de Herfstbrief 2019 en verschillende provinciale beleidskaders in 2020 zijn er voldoende mogelijkheden voor inhoudelijke cofinanciering voor de regiodeal beschikbaar. Wat betreft de inzet van provinciale middelen bieden de huidige intensiveringsmiddelen die via de verschillende beleidskaders en uitvoeringsprogramma's vrij komen, voldoende financiële armslag voor de nodige cofinanciering. Voor de 1e tranche aan projecten is dan ook nu een provinciale cofinanciering van 5,5 mln. euro aan de orde. Voor een nadere specificering hiervan verwijzen wij naar de mededeling portefeuillehouder die wij u op 13 juli 2020 hebben gestuurd (2020/25512). In de eerste helft van 2021 zal er een tweede en tevens laatste tranche voor de Regiodeal Noord-Limburg gereed komen. Daarvoor is van Rijkszijde nog 6,7 mln. inclusief btw beschikbaar die verdubbeld zal worden met een tenminste een gelijke regionale (Provincie en Regio samen) cofinanciering.
GroenLinks	19.	Pag. 53 Paragraaf 1.2.5. Bij wat mag het kosten: Scenario 3 van BCI. Echter bij wat mag het kosten staat 0 euro opgevoerd. Vraag: kan scenario 3 kosteloos worden uitgevoerd?	In 2021 geven wij nadere invulling aan scenario 3 van BCI middels het nieuwe LIOF-programma "Limburg Toekomstbestendig" en via het instituut BISCI. Beide initiatieven ontvangen een financiële bijdrage vanuit het MEB.
GroenLinks	21.	Pag. 55 Paragraaf 1.2.8. innovatieve landbouw In het schema wat mag het kosten, uitleg op pagina 55. Er staat nu 2,86 miljoen, die is voor de uitvoering van POP3. Alle nieuwe dingen komen in een rollende agenda	De inzet van middelen ten behoeve van de rollende uitvoeringsagenda 2021 was nog niet voorzien op het product 1.2.8. innovatieve Landbouw. Deze staan gereserveerd op de stelpost intensiveringsmiddelen Landbouw 2019-2023 in de programmabegroting 2021. De

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		waarbij gesuggereerd dat ook voor deze uitvoeringsagenda middelen benodigd zijn. Deze zijn op dit moment niet voorzien in de begroting. Dit leidt tot een negatieve bijstelling van het resultaat van boekjaar 21. Immers met het vaststellen van de begroting wordt ook het resultaat aan de voorkant vastgesteld. Additionele uitgaven beïnvloeden het resultaat dus negatief. Vraag: klopt dit?	inzet van deze middelen wordt verwerkt in de Eindejaarsbijstelling 2020 en komen ten laste van de intensiveringsmiddelen Landbouw en heeft dus geen invloed op het resultaat van het boekjaar 2021.
Partij voor de Dieren	1.	<u>Pag. 55 par. 1.2.8 Innovatiekracht landbouw (toelichting Tabel 1.2):</u> Wat is de reden dat er nu, vier maanden na de PS-behandeling, nog geen Uitvoeringsagenda is voor de Nota Koers naar de Toekomst? Op welke manier komen de middelen (€ 7,3 miljoen) die in juni jl. door PS voor 2020 ter beschikking zijn gesteld, tot besteding?	Op 29 september hebben Gedeputeerde Staten de rollende uitvoeringsagenda Koers naar de Toekomst 2021 vastgesteld en deze ter informatie aan Provinciale Staten toegezonden. Bij de vaststelling van 'Koers naar de Toekomst' afgelopen juni is € 7,3 miljoen van de investeringsmiddelen landbouw door Provinciale Staten ter beschikking gesteld, voor uitvoering van het beleidskader in 2020. De € 7,3 miljoen kwam ten laste van de intensiveringsmiddelen Landbouw. Hiervan is € 3.0 miljoen toegevoegd aan product 1.2.3. Brightlands Greenport Campus Venlo voor de uitvoering van de lijn missie gedreven innoveren campus. De overige € 4,3 miljoen is toegevoegd aan het product 1.2.8. Innovatieve Landbouw voor de uitvoering van de lijnen missie gedreven innoveren sector € 2, 5 miljoen, circulair produceren € 0,6 miljoen, sterker in de marktketen € 0,6 miljoen en grensoverschrijdend verbinden € 0,6 miljoen. Vanuit deze middelen zijn inmiddels onder meer reserveringen gedaan voor de regiodeal Noord-Limburg (€ 2,0 miljoen), LIOF programma Limburg toekomstbestendig (€ 2,0 miljoen), derde tranche HAS (€ 0,7 miljoen) en een bijdrage aan het Limburg EnergieFonds (€ 0,35 miljoen).

1.3. Onderwijs en arbeidsmarkt

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	5.	1.3 Onderwijs en arbeidsmarkt, bladzijde 58 Alinea 1 We lezen dat de nadruk gelegd wordt op het verhogen van de participatie van jongeren. We zien ook op hetzelfde moment ook dat ouderen gedwongen worden tot 67 te werken, alvorens zij in de AOW kunnen, en wie weet wat onze nationale overheid op termijn nog in pesto heeft om de AOW leeftijd te rekken. Er wordt gesproken over scholing en ontwikkeling. Maar veel mensen op leeftijd, die er vaak al 40 jaar of langer op hebben zitten, met nog vele jaren werken in het vooruitzicht, kunnen moeite krijgen met steeds meer scholing en ontwikkeling. <u>Vraag 5</u> Hoe kijkt het college hier tegen aan, hoe wordt de participatie en het welbevinden van onze ouderen gestimuleerd	Wij herkennen ons niet in het beeld dat er nadruk wordt gelegd op participatie van jongeren. Op pagina 58 wordt de aanhaking tussen het MEB en de Sociale Agenda beschreven. Het arbeidsmarktbeleid van de provincie Limburg is generiek en voor iedereen toegankelijk. Bijvoorbeeld via Leo Loopbaan of het nieuwe digitale omscholingsplatform Limburg Leert. Met deze instrumenten ontsluiten we mogelijke financieringen voor opleidings- en ontwikkeladvies optimaal voor alle doelgroepen.
Forum voor Democratie	10.	Onderwijs en Arbeidsmarkt Pagina 58 "afgestemd op.... het DNA van werkgevers in Limburg" 2.1 Wat is het DNA van werkgevers in Limburg?	In het MEB wordt gesproken over het DNA van onze bedrijven en instellingen. In de programmabegroting is dat vertaald naar het DNA van de werkgevers in Limburg. Zonder het als zodanig te benoemen, beschrijft het MEB de karakteristieken van de Limburgse economie, die als DNA van de daarin opererende bedrijven en instellingen kan worden beschouwd.
LOKAAL-LIMBURG	6.	1.3 Onderwijs en arbeidsmarkt, bladzijde 59/60 Beoogde resultaten Er wordt heel veel in het werk	De samenwerking met de primair verantwoordelijke partners is de kern van ons beleid. We werken nauw samen met de arbeidsmarktregio's. Dit zijn de regionale samenwerkingsverbanden van

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		gesteld, getuige ook de in het stuk aangereikte KPI's. De provincie is overal partner, op punt 3 (ondersteuner) na, subsidiënt. Van allerlei verbindingen zijn er tussen diverse entiteiten. De gemeenten zijn echter verantwoordelijk voor het verstrekken van bijstandsuitkeringen. Ze zullen gedreven zijn om de werkgelegenheid een impuls te geven en het daarbij horend onderwijs te stimuleren evenals een evenwichtige arbeidsmarkt te scheppen (voor zover ze daar invloed op heeft) <u>Vraag 6</u> Waar/wat zijn de verbindingen met de gemeenten in Limburg m.b.t. tot Onderwijs & arbeidsmarkt?	oa. gemeenten die verantwoordelijk zijn voor het voeren van regionaal arbeidsmarktbeleid. Binnen deze afstemming zijn ook UWV, Werkgevers, sociale partners en onderwijs nauw betrokken.
LOKAAL-LIMBURG	7.	<u>Vraag 7</u> Wat is de volgens het college met betrekking op dit onderwerp, deze lijn, de verantwoordelijkheid van de ondernemingen / bedrijven?	Leven lang ontwikkelen is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van werknemers en werkgevers. Dit is het uitgangspunt. Het is echter van belang dat deze partijen gefaciliteerd worden om dit uit te voeren. Dit betekent dat er sprake moet zijn van een goed leer- en ontwikkelaanbod en een goede infrastructuur om dit aanbod te ontsluiten. We zien dat werkgevers hun rol serieus nemen. In ons beleid werken we nauw samen met de sociale partners.
LOKAAL-LIMBURG	8.	<u>Vraag 8</u> Waar en hoe komt deze verantwoordelijkheid tot uitdrukking?	Een voorbeeld waarbij dit tot uitdrukking komt is het leerplatform 'Limburg Leert'. Dit is de infrastructuur die het leeraanbod voor bedrijven en werknemers moet ontsluiten. Deze infrastructuur is samen met (onder andere) werkgevers ontwikkeld. Het bedrijfsleven ontwikkelt en investeert samen met het onderwijs in het vormen van een goed leeraanbod dat relevant is voor Limburg.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	9.	<u>Vraag 9</u> Spreekt de provincie de bedrijven op hun verantwoordelijkheden aan (social return)?	In een opdrachtrelatie spreekt de Provincie als gevolg van in het inkoopbeleid ingebedde bepalingen ten aanzien van Sociale Return bedrijven daarop aan.
CDA	3.	Onderwerp Onderwijs Pag. 61-66 Wat is er veranderd door het amendement 66 Absil CS inzake kwalitatief goed breed en toekomstbestendig onderwijs. Wat is daarvan terug te vinden in de beoogde resultaten, prestatie-indicatoren en middelen?	In de begroting is de geamendeerde tekst van actielijn 1.1 overgenomen (MEB, 3.3.4.1). De beoogde resultaten en prestatie indicatoren 1, 2, 3 en 6 sluiten hier op aan. Met het amendement is de ruimte voor initiatiefnemers vergroot. Er zijn vooralsnog geen aanvullende of nieuwe initiatieven, die aantoonbaar bijdragen aan de missies "Limburg gezond" en "Limburg energiek", kenbaar die in aanmerking komen voor cofinanciering, en die opgenomen zijn in de begroting.

2.1. Sociale agenda, zorg en veiligheid

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
Forum voor Democratie	11.	Sociale Agenda en Zorg Als GS stelt dat er een resultaatgerichte sociale agenda (nodig) is, kan GS dan ook heel concreet aangeven hoe en met welke criteria zijn die resultaten gaat meten? Welke concreet en meetbare criteria (en maar voor een uitleg vatbaar) hanteert GS daarbij om de resultaten van de partners in het sociale domein op behaalde resultaten te kunnen beoordelen?	De criteria die de Sociale Agenda hanteert zijn vastgelegd in het Uitvoeringskader 2020-2023 zoals in februari 2020 in PS vastgesteld. Via de voortgangsrapportage (gepland 1e helft 2021) rapporteren wij over de behaalde resultaten per programmaliijn. Middels de effectmeting (volgende gepland in 2022) monitoren we via 15 welzijnsindicatoren, nl.: Werkloosheid; Arbeidsparticipatie; actieve deelname aan de samenleving; laaggeletterdheid; startkwalificatie; laag opleidingsniveau; (gezonde) levensverwachting; ervaren gezondheid; leefstijl; kindermwzijn; kinderveiligheid; kinderarmoede; vertrouwen in medemens, instanties en overheden; saamhorigheid en netwerken, sociaal en van economisch nut. Meer specifieke criteria zijn gekoppeld aan de subsidiebeschikkingen en verschillen (logischerwijs) per initiatief. De partners in het sociale domein zijn middels subsidiebeschikkingen of opdrachten verbonden met de Provincie en hun resultaten worden gemonitord en beoordeeld in het kader van de criteria die in de subsidiebeschikking of opdracht benoemd staan. Buiten deze zaken is er vanuit de Sociale Agenda geen rol in het beoordelen van resultaten van partners in het sociale domein.
SP	8.	Product 2.1.1. Sociale agenda en zorg p. 69, al. 2 - Loopt behalve de maatregelen ook de financiële bijdrage door? Worden er in 2021 ook versneld middelen ingezet?	De ingezette middelen die wij versneld hebben ingezet lopen deels door tot in de volgende jaren. De inzet die wij gedaan hebben vanuit de Sociale Agenda is gericht op het zoveel als mogelijk voorkomen van de sociaal-maatschappelijke effecten naar aanleiding van COVID-19. Sommige initiatieven die wij ingezet hebben zijn eenmalig geweest,

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			zoals het ondersteunen van KiekLimburg, een website voor en door burgers om goede lokale initiatieven met elkaar te delen en om in contact met elkaar te komen. Andere initiatieven zijn meer projectmatig en kennen een langere looptijd, zoals de versnelde inzet van 5 Credohuizen in Limburg voor de opvang van zwerfjongeren en het begeleiden van hen naar een plekje in de maatschappij (opleiding of (vrijwilligers) werk. Wanneer zich in 2021 onverhoopt kansen mochten voordoen om doelen van de Sociale Agenda versneld gerealiseerd te krijgen, kunnen gereserveerde middelen versneld worden ingezet (deze mogelijkheid is al ingebouwd bij de financiële spelregels uit het uitvoeringskader Sociale Agenda), dat is echter vooralsnog niet voorzien.
SP	9.	- U doet een beroep op de eigen verantwoordelijkheid en voorbeeldfuncties voor het vergroten van normen en waarden in de maatschappij. Op wiens eigen verantwoordelijkheid doet u een beroep en kunt u daar een voorbeeld van geven? Kunt u aangeven hoe dit te maken heeft met gelijke kansen voor talentontwikkeling?	Vanuit de Sociale Agenda wordt vooral een beroep gedaan op onderwijsinstellingen VO en MBO om extra aandacht te geven aan Loopbaanontwikkeling en Begeleiding (LOB) om in afstemming met coöperatie Leo Loopbaan en MDT jongeren te begeleiden en te ondersteunen bij het opdoen van praktijkervaringen. Op deze wijze worden jongeren in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van toekomstige werknemersvaardigheden (normen en waarden) die passen bij hun competenties zodat er op termijn een goede match gemaakt kan worden op de arbeidsmarkt.
SP	10.	- De inzet van cultuur, erfgoed, monumenten, sport en andere domeinen dragen bij aan de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel in wijken en buurten. Wat bedoelt u hier concreet mee?	Hier wordt m.n. bedoeld op de inzet van de participatieregeling. Het doel van de participatieregeling is het ondersteunen van projecten die erop zijn gericht om de samenredzaamheid en/of participatie in de samenleving (wijken en buurten) van een kwetsbare doelgroep te vergroten en/of de problematiek van een kwetsbare

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		Welke inzet van deze brede domeinen bent u voornemens om te ondersteunen?	doelgroep bespreekbaar te maken, bijvoorbeeld door middel van activiteiten op het gebied van cultuur (archeologie, immaterieel erfgoed, kunsten en/of monumenten). De beoogde inzet is afhankelijk van de initiatieven die worden aangedragen.
	11.	- Verbondenheid in een wijk of buurt verbetert de levenskwaliteit van burgers in een kwetsbare positie. Bedoelt u hier alle burgers in een kwetsbare positie of doelt u op senioren? Welke projecten steunt de provincie om langer thuis wonen mogelijk te maken? Hoe denkt u over de inzet van Zorgbuurthuizen?	We bedoelen alle kwetsbare burgers. Senioren kunnen burgers in een kwetsbare positie zijn maar dat hoeft niet. Via de Verordening leningen Duurzaam Thuis en de Nadere Subsidieregels Stimulering Wonen 2020-2023 draagt de Provincie bij aan (realisatie van) levensloopbestendige woningen. Onder de Nadere subsidieregels gemeenschapsaccommodaties 2020-2023 gaat het om geïntegreerde activiteiten vallend onder de WMO zoals bijvoorbeeld een huiskamerproject o.a. in Bemelen. Een ander voorbeeld is de OLV van Altijddurende Bijstand Kunrade waar de kerk is herbestemd tot woon-zorgcomplex in combinatie met buurthuiskamer en behoud van de kapel.
CDA	4.	Onderwerp Eenzaamheid Pag. 69 - 72 Wat is er voor inzet gepland/gaat veranderen door de motie Eenzaamheid bij kwetsbare senioren?	Vanuit de Sociale Agenda zetten we in op de aanpak van eenzaamheid. Dit doen we structureel vanuit de inzet van maatschappelijke organisaties. Daarnaast hebben we in juli van dit jaar de brede participatieregeling vastgesteld. Met deze regeling worden projecten ondersteund gericht op het versterken van de samenredzaamheid en de participatie van kwetsbare doelgroepen in Limburg. Deze regeling hebben we vastgesteld in een

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			periode waarin onze maatschappij getroffen is door de economische en sociaal-maatschappelijke gevolgen van COVID-19, zoals eenzaamheid. Daarom staat deze regeling ook open voor initiatieven die beogen deze gevolgen te verminderen en kunnen dergelijke projecten 15% meer subsidie krijgen dan andere projecten. We hebben tevens tijdens de eerste golf van COVID-19 ingespeeld op bekendmaking en bewustwording van hulplijnen voor maatschappelijke vragen van burgers, waaronder dus ook eenzaamheid. We hebben dit gedaan door een flyer met informatie over diversie hulplijnen te verspreiden onder 385.000 Limburgse huishoudens en via 725 posters in Limburgse supermarkten. Daarnaast zijn we een partner voor de gemeenten in de aanpak van eenzaamheid, zoals het landelijke actieprogramma één tegen eenzaamheid (KBO).
SP	12.	p. 70, al. 3 Beoogde resultaten 3. Dat is een aanzienlijke verhoging, van 4 naar 30. Is dat realistisch gezien de kostprijs? Wat gaat u doen om de kostprijs te verlagen, zodat het ook voor scholen in SES wijken haalbaar en betaalbaar wordt om deel te nemen?	Wij achten dit aantal een realistische ambitie. Om de kostprijs naar beneden te brengen hebben wij via expertsessies gekeken naar het verlagen van de kostprijs door o.a. verkorte ketens, fiscale optimalisatie, slim aanbesteden en optimaliseren personele inzet. Deze analyse is meegegeven aan de kwartiermaker Gezonde Basisschool van de Toekomst en wij zijn ook in gesprek met de ministeries van OCW en VWS om te kijken of zij ook een bijdrage kunnen leveren aan een verduurzaming van het concept. Tevens wordt gesproken met partijen zoals de Rabobank om hen bij het initiatief Gezonde Basisschool van de Toekomst te betrekken.
PvdA	1.	Hoofdstuk 2.1.1 Sociale agenda en zorg Blz. 70 (beoogde resultaten)	Vanuit het uitvoeringskader Sociale Agenda wordt ingezet op diverse initiatieven die bijdragen aan de doelstellingen van de Sociale Agenda.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		4. Interventies gericht op een gezonde leefstijl, veilige jeugd, een veilige basis en een stabiele gezinssituatie zijn ondersteund binnen het onderwijs, verenigingen en in het netwerk rondom een kind en een gezin. Te denken valt aan: uitrol van Jongeren in Goede Gezondheid, online trainingstools voor professionals in de opvang en/of het onderwijs gericht op een signaleringsfunctie van huiselijk geweld en kindermishandeling, aanpak van armoede en eenzaamheid onder jongeren. De uitrol van de Credo-huizen in Limburg voor dak-en thuisloze jongeren en de inzet van het versterken van de genoemde signaleringsfunctie voor 1. Is er een lijst van concrete initiatieven, interventies en projecten die in het kader van dit beoogde resultaat (mogelijk) ondersteund zullen worden door de provincie?	Enkele staan al in de tekst benoemd, daarnaast is te denken aan een integrale ketenaanpak gericht op de aanpak van overgewicht, scholing van 7.500 professionals gericht op het werken met de meldcode aanpak kindermishandeling, verspreiden van informatie over hulplijnen voor burgers onder 385.000 Limburgse huishoudens en via 725 posters in Limburgse supermarkten. In de eerste voortgangsrapportage (gepland 1e helft 2021) wordt onze inzet om de doelen van de Sociale Agenda te bereiken nader beschreven en toegelicht.
SP	13.	p. 70, al. 5 Kijkt u hier ook naar leerwerkplekken bij sectoren waar tekorten in arbeidskrachten zijn? Zoals zorg en logistiek? Hoe ziet u de samenwerking met maatschappelijke diensttijd voor zich in het kader van leerwerkplekken?	Vanuit de Sociale Agenda wordt ingezet op het realiseren van 8.000 leerwerkplekken die ook betrekking hebben op krimpsectoren zoals de zorg. Dit wordt mede uitgevoerd door de MBO opleidingen. Logistiek heeft daarin niet meer de aandacht omdat binnen het MEB geen uitvoering meer wordt gegeven aan HCA sectorbeleid gericht op logistiek. De maatschappelijke diensttijd (MDT) is bedoeld om jongeren hun talenten te laten ontdekken en om hen iets te laten doen voor een ander. Juist voor de doelgroep van NEET-jongeren kan een MDT-traject daarom een goede opstap zijn naar werk of scholing. Waar mogelijk brengen wij daarom slimme verbindingen tot stand

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			tussen deze doelgroep en de MDT-projecten die inmiddels in de Provincie Limburg gestart zijn of nog zullen starten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de VSV plannen 2020-2024.
CDA	5.	Onderwerp Laaggeletterdheid Pag. 73 Beoogd resultaat 16; wat is er veranderd in de aanpak laaggeletterdheid na de toezegging dat ook het Limburgse bedrijfsleven intensiever betrokken wordt?	Met Cubiss Limburg, de Limburgse bibliotheken en andere partners, waaronder het bedrijfsleven en het MBO, zetten wij met nog meer kracht in op de integrale aanpak van laaggeletterdheid en digibetisme; o.a. door deelname in actieve netwerken en voortdurende aanscherping van passend aanbod met partners uit o.a. onderwijs, welzijn en economie. Voorbeelden van deze actieve netwerken zijn: • Bondgenootschap Geletterdheid Parkstad, Coalitie Maastricht-Heuvelland, Coalitie Westelijke Mijnstreek, Coalitie Roermond-Roerdalen (samenwerking gemeenten, bibliotheken, MO's, scholen, sociale werkvoorzieningen en bedrijven); • Taalakkoorden (samenwerking bibliotheken, gemeenten, welzijnsorganisaties, MBO, werkgevers). Ook bij de opvolging van Amendement 52, 'Nederlandse Taal en Armoede', wordt hier nadrukkelijk op ingezet samen met Cubiss Limburg, Stichting Burgerkracht en Limburgse gemeenten; onder meer daar waar het gaat om integratie op de werkvloer, internationale werknemers, arbeidsmigranten en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.
LOKAAL-LIMBURG	10.	2.1.1. Sociale agenda en zorg, bladzijde 72 Prestatie-indicator 11 <u>Vraag 10</u> In de toelichting staat dat naar verwachting het plafond van deze subsidie in 2021 bereikt wordt. Wat is het totaal geraamde budget voor deze subsidieregeling en hoeveel is	Het subsidieplafond van deze regeling is vastgesteld op € 1.347.000,00. Naar verwachting zal dit plafond bereikt zijn eind 2020. Inmiddels is nl. € 325.058,00 verleend en zit er nog voor een bedrag van € 1.147.609,00 aan subsidieaanvragen (12 projecten) in de pijplijn voor behandeling. Daarnaast is al bekend dat er nog nieuwe aanvragen zullen worden ingediend.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		er inmiddels al vergeven?	
LOKAAL-LIMBURG	11.	2.1.1. Sociale agenda en zorg, bladzijde 72 Prestatie-indicator 14 <u>Vraag 11</u> Wat moeten we ons voorstellen bij deze initiatieven? Zijn dit initiatieven die zijn ingezoomd op detailniveau of hebben zij een breder perspectief? Is de streefwaarde niet te laag, rekening houdende met de impact van COVID-19?	In het Platform Defensie Bedrijfsleven Limburg (PDB Limburg) worden projecten en mogelijkheden geïnventariseerd en gecoördineerd met brancheorganisaties, zorginstellingen (Zuyderland en MUMC+) en onderwijsinstellingen (VISTA College, Hogeschool Zuyd, Universiteit Maastricht), de (startups van de) Brightlands Campussen, Chemelot, Defensie en de Provincie Limburg die direct kunnen bijdragen aan de aanpak en bestrijding van de coronacrisis en mogelijke projecten ten behoeve van het herstel van de economie na de coronacrisis. Een concreet voorbeeld dat in dit kader opgepakt zal worden, is het ondersteunen van traumaverwerking van IC-personeel door ervaringsdeskundigen vanuit defensie. Een ander voorbeeld is de 3D Printer ("3D MAGIC") waarmee o.a. onderdelen van de Limburgbike door worden gemaakt. De impact van de coronacrisis is groot en op vele verschillende (beleids)vlakken. Gezien de rol van de Provincie bij dit specifieke item achten wij de streefwaarde van 2 realistisch.
Forum voor Democratie	12.	Wat is de onderbouwing van GS van prestatie-indicator 15 (sociale agenda en zorg, p.72 programmabegroting 2021), van het aantal van 30 maatschappelijke organisaties in de provinciale basisinfrastructuur dat ondersteund wordt (continue proces)? De streefwaarde is 30. De huidige waarde is ook 30. Graag uitleg.	Op dit moment worden in de sociale basisinfrastructuur 30 maatschappelijke organisaties ondersteund, zoals ook opgenomen is in het Collegeprogramma Vernieuwend Verbinden. De maatschappelijke organisaties maken deel uit van een sociale infrastructuur die wij van grote waarde achten voor de realisatie van de ambities zoals geformuleerd in het Collegeprogramma 'Vernieuwend Verbinden' en verder uitgewerkt in het Uitvoeringskader Sociale Agenda, vastgesteld door PS op 7 februari jl.. Deze 30 organisaties zijn zorgvuldig gekozen en wensen we om die reden ook te behouden. Een vermeerdering of

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		Mogen we hieruit constateren dat de maatschappelijke organisaties ongeacht de resultaten die ze boeken, toch subsidie blijven ontvangen? Want het aantal dient gelijk te blijven zo is te lezen. Welke andere prestatie-indicatoren dan alleen het aantal organisaties dat subsidie ontvangen, heeft GS overwogen om deze ambitie te meten?	vermindering van het aantal is daarom niet direct iets waar we naar streven. Nee, zij dienen te voldoen aan de gestelde criteria. Het kader Maatschappelijke Organisaties is richtinggevend voor de werkzaamheden van deze organisaties in relatie tot de Sociale Agenda en overige provinciale beleidsdoelen. Voor het toetsen van de jaarplannen van deze organisaties hebben wij de nadere subsidieregeling Maatschappelijke Organisaties opgesteld en vastgesteld op 2 juni jl.. Het doel van deze regeling is om de erkende maatschappelijke organisaties beter in positie te brengen om aansluiting te vinden bij de provinciale thema's en om aansluiting van de maatschappelijke organisaties bij de provinciale Sociale Agenda zo actueel mogelijk te houden. Dit dienen zij aan te tonen conform artikel 4 'algemene subsidiecriteria', artikel 5 'specifieke subsidiecriteria' en artikel 6 'verplichtingen subsidieontvanger' van de nadere subsidieregeling (in dit laatste artikel is de organisatorische en financiële haalbaarheid opgenomen waar u naar verwijst in uw vraag). De door de maatschappelijke organisaties ingediende aanvragen dienen getoetst te worden conform hetgeen gesteld is in de nadere subsidieregeling. Tevens zal er een evaluatie plaatsvinden van de regeling maatschappelijke organisaties in 2021 zoals toegezegd in de Statencommissie CS van 9 oktober 2020. Meer specifieke indicatoren/criteria zijn opgenomen in het kader MO's en in de nadere subsidieregeling MO's.
SP	14.	Product 2.1.2 Veiligheid p. 74, al. 1 Beeoogde resultaten 7. Kunt u toelichten hoe dit te maken heeft met het thema veiligheid?	De Provinciale Veteranen Vereniging Limburg is een project dat is ontstaan vanuit de Sociale Agenda. Echter is de doelgroep breder dan alleen de veteranen. Ook first responders (politie, brandweer en

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		Gaat deze organisatie projecten ontwikkelen in het kader van veiligheid of weerbaarheid?	ambulance) kunnen bij de vereniging terecht. De doelgroep van de koepelorganisatie zorgt voor een link met de Veiligheidsagenda. Verder is er aandacht voor respect, waardering en erkenning waarbij er ook gefocust wordt om deze normen en waarde richting de veteranen en de first responders te versterken bij jongeren. Dit kan bijvoorbeeld door middel van het landelijke initiatief "Veteranen in de Klas" in combinatie met lokale veteranen. De Provinciale Veteranen Vereniging Limburg is operationeel op 1 januari 2021. Dit is een directe vertaling van de Miljoenennota en de provincie Limburg loopt hierbij vooruit op het landelijke programma.
PvdA	2.	Hoofdstuk 2.1.2 Veiligheid Door onze grensligging is Limburg extra gevoelig voor criminaliteit en ondermijnende activiteiten. Een grensoverschrijdende aanpak is daarom cruciaal. 1. Er wordt bij de prestatie-indicatoren gesproken over 2 samenwerkingsgerichte acties samen met Brabant en Gelderland. Zal er gezien bovenstaande ook specifiek worden ingezet op samenwerkingsgerichte acties met de buurlanden (Belgie, Duitsland)?	De prestatie-indicatoren zoals opgenomen op pagina 74 van de programmabegroting 2021 vloeien rechtstreeks voort uit Hoofdstuk 6 van de Veiligheidsagenda Limburg. In dit hoofdstuk wordt als vierde kritische prestatie-indicator (KPI) een tweetal samenwerkingsgerichte acties (onder andere ten behoeve van lobby) naar aanleiding van het samenwerkingsverband met de provincies Gelderland en Noord-Brabant benoemd. In hoofdstuk 4.3 van de Veiligheidsagenda worden de internationale aspecten binnen de Veiligheidsagenda benoemd waarbij opgemerkt dat verdere bewustwording en de verdieping van de grensoverschrijdende aanpak van ondermijning heel belangrijk is. Bij de verdere uitwerking van de Veiligheidsagenda zal er dan ook zeker aandacht zijn voor de grensoverschrijdende aanpak. Dit gaat in samenhang met initiatieven en ontwikkelingen op het gebied van grensoverschrijdende criminaliteitsbestrijding (o.a.interreg-project EMR EYES) en grensoverschrijdende

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			ondermijning (EURIEC) die ondersteund worden door de CdK.
PvdA	3.	In de lijst met beoogde resultaten staat niks over online veiligheid en het tegengaan van cybercrime. Terwijl dit in het kader wel nog benoemd werd. 1. Waarom is er gekozen geen beoogd resultaat op te nemen omtrent online veiligheid?	Wij willen graag de maatschappelijke weerbaarheid in de breedste zin van het woord vergroten. Hieronder valt het vergroten van digitale weerbaarheid onder zowel inwoners als ondernemers. Het lopende project StuDesk focust op het verbeteren van de online veiligheid bij ouderen en ondernemers. Ook de Risk Factory houdt zich onder andere bezig met het vergroten van digitale weerbaarheid.
PvdA	4.	2. In het geval dat projecten rondom veiligheid vallen onder de projecten ter verbetering van de weerbaarheid zal dan (minimaal) 1 van de beoogde 5 projecten er een zijn gericht op online veiligheid?	Op 7 oktober is er een pilot gestart genaamd StuDesk met MBO leerlingen. Dit project helpt om mensen weerbaarder te maken en ze bewust te maken van de verschillende vormen van online criminaliteit. Op dit moment is de pilot operationeel in de gemeente Weert. Indien succesvol kan dit project ook uitgerold worden over meerdere opleidingen in heel Limburg.
GroenLinks	9.	Pag. 75 Tabel → 2.1.2 Veiligheid Bij meerjarenraming van het jaar 2024 staat het bedrag 0. Klopt dat? In 2024 geen aandacht voor veiligheid?	De Veiligheidsagenda loopt tot 2023 en bestaat uit het opplussen van de reguliere/wettelijke en additionele taken. Er zijn door de Provinciale Staten extra middelen gereserveerd tot en met 2023. Derhalve is er nog geen budget gereserveerd voor 2024 en verder. Het is aan de nieuwe Provinciale Staten om additioneel beleid en budget vast te stellen.
GroenLinks	10.	Pag. 75 Financiële toelichting 2.1.1 Waarom wordt er geen specifiek overzicht gegeven van wat de Maatschappelijke Organisaties afzonderlijk gaan ontvangen?	Het is nog niet exact bekend wat de Maatschappelijke Organisaties afzonderlijk gaan ontvangen aan subsidies voor het jaar 2021. Het totale budget voor de Maatschappelijke Organisaties voor 2021 is als geheel opgenomen in de Programmabegroting 2021. Voor het ontvangen van de subsidie voor het jaar 2021 hebben zij een jaarplan inclusief begroting ingediend voor 1 oktober 2020. Deze worden momenteel beoordeeld. In de commissievergadering Cultuur en

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			Samenleving van 9 oktober jl. is gevraagd naar het financiële overzicht van de subsidies voor de Maatschappelijke Organisaties voor het lopende jaar 2020. Wij zullen u via een mededeling portefeuillehouder hierover informeren.

2.2. Cultuur

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	12.	2.2.Cultuur, bladzijde 77 en volgend Het Rijk heeft i.v.m. de corona crisis extra geld beschikbaar gesteld voor de culturele instellingen. <u>Vraag 12</u> Hoeveel duizenden euro's komen er extra voor cultuur naar Limburg?	Door middel van de Mededeling portefeuillehouders inzake Inzet vanwege Corona van maatregelen en middelen voor cultuur en erfgoed in Limburg, d.d. 13 oktober 2020 kenmerk 2020/41383, bent u hierover geïnformeerd.
LOKAAL-LIMBURG	13.	<u>Vraag 13</u> Kan door deze extra injectie in de culturele sector subsidie worden toegekend aan instellingen die nu afgewezen zijn zoals Orlando Festival, Limburgs Fanfare Orkest?	Nee, de middelen die het Rijk in het kader van de Coronacrisis ter beschikking stelt, worden niet ingezet om instellingen die binnen de Nadere subsidieregels Cultuurplan en Subinfrastructuur 2021-2024 zijn afgewezen, te ondersteunen. De extra middelen die het Rijk ter beschikking stelt zijn in eerste instantie bedoeld ter dekking van gemiste inkomsten, opgetreden tekorten of andere geleden schade als gevolg van de Coronacrisis en om de crisis te overleven. Bovendien lenen deze eenmalige middelen zich niet voor inzet ten behoeve van meerjarige subsidieaanvragen.
LOKAAL-LIMBURG	14.	Het college neemt stelling dat het nog bestaande tekort van 600.000 van de renovatie van de Oranjerie, door de gemeente Roermond en de Oranjerie zelf opgebracht moet worden. Echter we weten dat de financiering van de renovatie tot heden voornamelijk betaald is uit andere middelen dan uit de sector cultuur. Ook heeft het Rijk extra gelden beschikbaar voor cultuur. <u>Vraag 14</u> Kan de afronding van de renovatie van de Oranjerie – met de genoemde feiten in aanmerking nemend – vanuit de extra	Nee, de extra middelen die in het kader van de Coronacrisis door het Rijk en door ons beschikbaar zijn gesteld voor ondersteuning van culturele instellingen worden niet ingezet om bij te dragen aan de renovatie van de Oranjerie Roermond. De extra middelen zijn bedoeld ter dekking van gemiste inkomsten, opgetreden tekorten of andere geleden schade als gevolg van de Coronacrisis en om de crisis te overleven. Deze extra middelen dienen bij te dragen aan het overleiden van exploitaties van culturele instellingen en zijn niet gericht op fysieke investeringen.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		cultuurgelden betaald worden? En met als uitgangspunt dat ook Roermond en Oranjerie in evenredigheid bijdragen?	
LOKAAL-LIMBURG	15.	2.2.1. Cultuur, bladzijde 78 Criterium 3 <u>Vraag 15</u> Binnen het beleidskader wordt er gesproken over het subsidiëren van culturele evenementen als stimulans en versterking van de verbinding. Is er een exact budget beschikbaar voor deze ontwikkeling? Zo ja, hoe hoog is dit budget?	Het budget dat beschikbaar wordt gesteld via de Stimuleringsregeling Bovenlokale Evenementen 2020-2023 (SBE) en het onderdeel 'Culturele festivals en Evenementen' van de Nadere subsidieregels Cultuur 2020-2021 is voor 2021 even hoog als voor 2020. Onze actuele inschatting is dat dit toereikend is. Wel is de SBE vanwege de Coronacrisis op basis van motie 2611 ook opengesteld voor individuele makers en kleine collectieven en voor evenementen die vanwege Corona digitaal plaatsvinden.
LOKAAL-LIMBURG	16.	2.2.1. Cultuur, bladzijde 79 Beoogd resultaat 1 <u>Vraag 16</u> Ten behoeve van de coronacrisis ondersteunt de provincie de sector door flexibiliteit in onder andere de inzet van beschikbare "vrije" middelen. Kan dit nader toegelicht worden? Hoe breed kan dit worden ingezet?	Door middel van de Mededeling portefeuillehouders inzake Inzet vanwege Corona van maatregelen en middelen voor cultuur en erfgoed in Limburg, d.d. 13 oktober 2020 kenmerk 2020/41383, bent u hierover geïnformeerd.
Forum voor Democratie	13.	2.2.1 Cultuur Op blz.79 gaat het over "de inzet van beschikbare "vrije" middelen binnen het Beleidsprogramma Cultuur". Wat is de hoogte van deze "vrije" middelen en waarom staat "vrije" tussen aanhalingstekens?	De inzet van de uitgaven als begroot zijn opgenomen in het door uw Staten vastgestelde Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021. Het merendeel van het beschikbaar budget heeft daardoor al een specifiek doel en is soms ook geormerkt voor een instelling. In geval van koppeling aan een subsidieregeling is het doel helder, maar meestal niet op voorhand wie subsidie ontvangt. De "vrije" middelen betreffen de nog beschikbare budgetten die niet als hierboven aangegeven nader zijn ingekaderd, in casu betreffen het de beschikbare budgetten Beleidskader Cultuur breed en het budget Creatieve

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			industrie. Een deel hiervan is op basis van onze besluitvorming in het kader van de Mededeling portefeuillehouders inzake Inzet vanwege Corona van maatregelen en middelen voor cultuur en erfgoed in Limburg, d.d. 13 oktober 2020 kenmerk 2020/41383, inmiddels belegd. Hierdoor resteert voor 2021 nog een omvang aan "vrije" middelen van slechts € 175.000,-.
PvdA	5.	Hoofdstuk 2.2.1 Cultuur Er wordt aangegeven dat er bijzondere aandacht zal gaan naar de de cultuurregio Noord en Midden-Limburg. 1. Waarin uit zich die bijzondere aandacht en wat is concreet het beoogde resultaat hiervan?	In het door uw Staten vastgestelde Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 is, mede op verzoek van uw Staten, opgenomen hoe deze bijzondere aandacht tot uitdrukking komt (specifiek inzake de Cultuurregio Noord-Limburg op blz. 38.), om de verdere culturele ontwikkeling ook in dit deel van onze provincie te stimuleren. Voor ondersteuning van het samenwerkingsverband van de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg (de Cultuurregio Noord-Limburg) is € 100.000,- beschikbaar. De regiogemeenten werken momenteel een projectaanvraag hiervoor uit, gericht op ondersteuning van culturele projecten in Noord- en Midden-Limburg in 2021. In het kader van ons voorstel aan uw Staten inzake het Cultuurplan 2021-2024 en de Subinfrastructuur 2021-2022, dat 13 november 2020 ter behandeling voorligt, hebben wij extra financiële ruimte gecreëerd, waardoor acht culturele instellingen uit Noord- en Midden-Limburg vanaf 2021 een provinciale exploitatie- of projectsubsidie ontvangen. In relatie tot onze subsidieregelingen of incidentele subsidies hebben wij ook deze bijzondere aandacht voor het stimuleren van de culturele ontwikkeling in deze regio. Dit betreft maatwerk. Een recent voorbeeld hiervan is ons voornemen het project Zuipkeet van Toneelgroep Maastricht en Pupkin Film, dat zich volledig afspeelt in Venray en mede ondersteund wordt door

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			de gemeente Venray, te ondersteunen vanuit de beperkte financiële ruimte die er voor 2021 nog beschikbaar is binnen het Beleidsprogramma Cultuur.
PvdA	6.	2. Hoe zijn de begrootte uitgaven verdeeld over de verschillende cultuurregio's	De inzet van de uitgaven als begroot zijn opgenomen in het door uw Staten vastgestelde Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021 en wordt nader geconcretiseerd op basis van specifieke besluitvorming. Hieruit blijkt vervolgens welke middelen ten goede komen aan welke instellingen en daardoor aan welke regio. Voorbeelden hiervan zijn onze besluitvorming en voorstel aan uw Staten inzake het Cultuurplan 2021-2024 en de Subinfrastructuur 2021-2022 (besproken in de Statencommissie Cultuur en Samenleving d.d. 9 oktober 2020 en geagendeerd voor PS d.d. 13 november 2020) alsook onze besluitvorming inzake Inzet vanwege Corona van maatregelen en middelen voor cultuur en erfgoed in Limburg (Mededeling portefeuillehouders d.d. 13 oktober 2020 kenmerk 2020/41383).
Forum voor Democratie	14.	Blz.79 onder beoogde resultaten: coulancemaatregelen: wat voor maatregelen betreft dit precies?	Het betreft het coulant omgaan met het moeten voldoen aan verplichtingen opgenomen in subsidiebeschikkingen wanneer subsidieontvangers aangeven dat hun activiteiten vanwege de Coronacrisis niet, later of anders plaatsvinden dan op basis waarvan subsidie is verleend. Een nadere toelichting vindt u ook in het Informerend stuk Zesde voortgangsbericht 'Provinciale maatregelen tegen de gevolgen van het Coronavirus', en het schema in de bijlage daarbij (brief GS van 26 mei 2020).
Forum voor Democratie	15.	Tot hoeverre zal een toekomstig verwacht tekort in het Provinciaal budget als gevolg van de coronacrisis het subsidiëren van cultuur vanuit de Provincie raken? Zullen we meer kritisch moeten	Op basis van onze besluitvorming in het kader van de Mededeling portefeuillehouders inzake Inzet vanwege Corona van maatregelen en middelen voor cultuur en erfgoed in Limburg, d.d. 13 oktober 2020 kenmerk 2020/41383, resteert voor 2021 nog een omvang aan

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		gaan selecteren op welke instanties wel of niet subsidies ontvangen? En hoe affecteert dit reeds toegezegde subsidies?	“vrije” middelen van € 175.000,-. De ervaring leert dat deze nog noodzakelijk zullen zijn om te kunnen inspelen op actualiteiten die zich gedurende het jaar zullen voordoen in de culturele en creatieve sector. Hiervoor is dus zeer weinig financiële ruimte. Genoemde besluitvorming is niet van invloed op de overige beoogde/toegezegde inzet van de middelen 2021 zoals opgenomen in het Beleidsprogramma Cultuur 2020-2021. Wat de gevolgen van de Coronacrisis in de (nabije) toekomst betekenen voor (de middelen van) de culturele instellingen en voor (de inzet van) de Provinciale middelen is nu niet te overzien.
Forum voor Democratie	16.	Blz.79: “sturen bij de begrotingsinstellingen op het gebied van Cultuur op inhoudelijk en zakelijk ondernemerschap, met aandacht voor cultuurparticipatie en cultuureducatie en voor de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Culturele Diversiteit;”	Wij verwijzen naar het antwoord op vraag 17.
Forum voor Democratie	17.	Waarom is de Code Culturele Diversiteit van toepassing op goed zakelijk ondernemerschap? Draagt dit volgens de Provincie bij aan een gezondere bedrijfsvoering binnen culturele instelling in tijden van economische en sociale crisis? En zo ja, waarom?	Wij hanteren met betrekking tot de Code Culturele Diversiteit en Inclusie uitgangspunt 2 van het Collegeprogramma ‘Vernieuwend Verbinden’ waarin is vastgelegd dat wij staan voor een inclusieve, open en participatieve samenleving. De code richt zich op alle vormen van verschil, zoals gender, beperking, seksuele oriëntatie, religie, sociaaleconomische status, opleidingsniveau en leeftijd. Het gaat hierbij om (nieuwe) doelgroepen die instellingen aan zich kunnen binden als personeel, publiek en partner. Het benaderen van nieuwe doelgroepen geldt voor elke cultuuruiting en bestrijkt niet alleen het bereiken van een jonger

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			publiek. Het draait juist om het bereiken van publieksdoelgroepen die nog niet verbonden zijn aan een specifieke instelling of in zijn algemeenheid minder snel in aanraking komen met cultuur. Dit beleid continueren wij in het Beleidsprogramma Cultuur voor de jaren 2022-2023. Wij verwijzen ook naar de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Samenleving d.d. 9 oktober 2020. Met name vanuit het perspectief van publieksverbreding en -binding draagt aandacht voor diversiteit bij aan zowel inhoudelijk als zakelijk ondernemerschap, ook in tijden van economische en sociale crisis. Instellingen die zich niet inzetten voor een inclusieve, open en participatieve samenleving spreken per definitie sommige doelgroepen niet aan en laten daarmee publieksbereik en eigen inkomsten liggen. Zowel de Rijksoverheid als de Rijkscultuurfondsen doen in het kader van subsidieaanvragen navraag of deze code wordt gehanteerd en in welke mate. Vanuit het principe 'pas toe of leg uit' zal een instelling uitleg moeten geven over in welke mate zij actief is met deze code. Dus ook in het kader van het verkrijgen van subsidie van Rijksweg, draagt aandacht voor de Code Culturele Diversiteit en Inclusie bij aan een gezonde bedrijfsvoering. De Code Culturele Diversiteit en Inclusie is op initiatief van de culturele sector zelf tot stand gekomen. Het culturele veld is zelf verantwoordelijk om deze code al dan niet toe te passen.
LOKAAL-LIMBURG	17.	2.2.1. Cultuur, bladzijde 79 Laatste alinea Bezwaren tegen selectie criteria Limburgse cultuurtank. Instellingen die het immaterieel cultureel	Op basis van de uitkomsten van deze aanvraagronde is er geen directe aanleiding om de criteria van de huidige subsidieregels 'Nadere subsidieregels Cultuurplan en Subinfrastructuur 2021-

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		erfgoed vertegenwoordigen, hebben forse kritiek op de selectiecriteria van de Limburgse Cultuurtank. <u>Vraag 17</u> Overweegt GS deze aan te passen in de zin van vernieuwende culturele activiteiten en activiteiten gebaseerd op het in stand houden van immaterieel cultureel erfgoed?	2024' tussentijds aan te passen. In opmaat naar het cultuur- en erfgoedbeleid voor de periode 2022-2023 volgen wij de landelijke ontwikkelingen en het onderzoek omtrent immaterieel erfgoed nauwgezet. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in het nieuwe beleid. Wij verwijzen u verder naar onze beantwoording van de schriftelijke vragen hierover (kenmerk 2020/40071 en naar de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Samenleving d.d. 9 oktober 2020.
Partij voor de Dieren	2.	<u>Pag. 80, par 2.2.2 Erfgoed:</u> Wordt er vanuit het cultuurbudget aandacht besteed aan het cultuurlandschap (bijv. "ondersteunen klein erfgoed", p. 394)? Of wordt er aandacht besteed aan cultuurlandschap vanuit 'groene monumenten' (2.2.3 Monumenten, p. 82-83)?	Cultuurlandschappen, zijnde kleine cultuurhistorische landschapselementen zoals kruisen en kapellen die onlosmakelijk verbonden zijn met het cultuur landschap, worden ondersteund in het kader van de regeling Klein Limburgs Erfgoed. Daarnaast wordt monumentaal groen erfgoed ondersteund binnen de restauratieregeling monumenten en de Monulisa-regeling. Ook komen cultuurlandschappen in brede zin terug in de Provinciale Omgevingsvisie. Zo bieden historische structuren inspiratie voor gebiedseigen ingrepen. We ondersteunen hiervoor gemeenten met het ontwikkelen van kennis over het (cultuur)landschap. Gemeenten nemen deel in de Erfgoedkaart Limburg.
LOKAAL-LIMBURG	18.	2.2.3. Monumenten, bladzijde 83 Prestatie-indicator 3 <u>Vraag 18</u> De streefwaarde van het aantal ondersteunde kerken in 2023 is 15. Kan er in beeld worden gebracht hoeveel kerken op den duur in Limburg ondersteuning nodig hebben als gevolg van onttrekking, herbestemming of restauratie? Met andere woorden: Wat is de totale opgave binnen dit kader, los van het kerkenprogramma?	Op dit moment zijn tien Limburgse gemeenten aan de slag met het opstellen van een zogenaamde kerkenvisie. Dit als onderdeel van het landelijke programma 'Toekomst voor Religieus Erfgoed', waar wij als Provincie bij betrokken zijn als stimulator en facilitator. Deze kerkenvisies gaan een eerste beeld geven van de opgave van kerken in Limburg binnen deze tien gemeenten. Wij spannen ons samen met het Rijk in om zoveel mogelijk Limburgse gemeenten gebruik te laten maken van de rijksmiddelen voor het opstellen van een kerkenvisie, zodat de

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			totale Limburgse opgave voor kerken meer duidelijk wordt. Daarnaast zijn er op dit moment 15 kerken in beeld die binnen het Kerkenprogramma 2020-2023 aan de slag gaan met het restaureren of herbestemmen van het gebouw.
Partij voor de Dieren	3.	<u>Pag. 82, par. 2.2.3, Prestatie-indicatoren Monumenten:</u> waarom is de ambitie wat betreft het aantal ondersteunde projecten in het kader van de regeling Participatie vanuit monumenten zo beperkt (slechts 1 project)?	De regeling Participatie in combinatie met monumenten is een nieuwe vorm van verbinding, waarbij het aantal projecten laag is ingestoken. De ambitie voor het aantal ondersteunde projecten in het kader van de regeling Participatie vanuit monumenten ligt hoger en wij verwachten meer aanvragen door het actief uitdragen van de regeling in het veld.
Forum voor Democratie	18.	2.2.4 Archeologie blz.84: "We vragen onze partners om een proactieve en flexibele houding aan te nemen ten aanzien van de projecten en processen." Wat houdt een proactieve en flexibele houding in, in concrete termen? Wat wordt daadwerkelijk van de partners verwacht nu?	Wij vragen van onze partners een flexibele en proactieve houding in projecten en activiteiten waar publieksarcheologie centraal staat. Wij vragen concreet aan onze uitvoerende partners (o.a. Limburgs Museum, Via Belgica en Limburg Marketing) om door te gaan met datgene wat ze doen, namelijk: het verhaal van archeologie te vertellen voor een groot publiek binnen de geldende maatregelen rondom het coronavirus. Wij vragen van hen om te anticiperen op de situatie en indien mogelijk projecten naar voren te halen. Bij projectaanvragen waar cofinanciering nodig is van andere partners, stimuleren wij deze partners. Ook vragen wij aan onze partners, zoals gemeenten, om te blijven investeren in deze publieksprojecten. Daarnaast vragen wij van aanvragers om ons proactief te benaderen bij vertragingen in projecten zodat wij conform de coulant maatregelen rondom het coronavirus kunnen handelen.

2.3. Sport

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
Forum voor Democratie	19.	2.3 Sport Generaal: Is het vastgestelde Sportbeleidskader nog in het geheel van toepassing aangezien veel evenementen geen doorgang vinden? Is de verwachting dat hier middelen zullen vrijkomen als gevolg van de coronacrisis en afgelaste evenementen die door de Provincie medegefinancierd zijn? Zo ja, wat zal er met deze middelen gebeuren?	Het beleidskader sport 2020-2023 is nog geheel van toepassing en is in uitvoering. De coronacrisis raakt op het terrein van sport met name onderdelen van de werkplannen van de sporttakplatforms (activiteiten op het gebied van breedtesport, talentontwikkeling en evenementen) en daarnaast overige majeure door de Provincie ondersteunde evenementen (zoals de Amstel Gold Race en de BinckBank Tour). Er zijn activiteiten geannuleerd, daarnaast zijn veel activiteiten uitgevoerd of in uitvoering, al dan niet anders georganiseerd. Als een activiteit is geannuleerd, dan wil dat niet persé zeggen dat hiervoor geen kosten zijn gemaakt. Als onderdeel van de provinciale maatregelen tegen het coronavirus, zijn er in maart van dit jaar door GS coulanccemaatregelen met betrekking tot het subsidieproces ingesteld. Deze maatregelen worden ook op het terrein van sport toegepast bij de uitvoering van gesubsidieerde activiteiten en bij de vaststelling van de verleende subsidies. Op basis van de regulier te ontvangen eindrapportages van gesubsidieerde projecten en werkplannen van sporttakplatforms in 2020 ontvangen wij inhoudelijk en financieel inzicht met betrekking tot de behaalde resultaten.
LOKAAL-LIMBURG	19.	2.3. Sport, bladzijde 90 Criterium 1 <u>Vraag 19</u> Wat is het tijdspad voor de inrichting van één sport-ondersteuningsorganisatie? Hoever zijn we al met de realisatie en wat is	Via de Mededeling portefeuillehouder inzake Team Limburg Sport van 6 oktober jl. (GS 2020-40119/) bent u geïnformeerd over de huidige stand van zaken ten aanzien van de realisatie van één sport-ondersteuningsorganisatie, genaamd Team Limburg Sport, die per uiterlijk per 1 januari 2021 operationeel is.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		de verwachting voor de komende periode?	
CDA	6.	Onderwerp Sport Pag. 91-92 Wat is de huidige stand van zaken ten aanzien van Team Limburg Sport?	Via de Mededeling portefeuillehouder inzake Team Limburg Sport van 6 oktober jl. (GS 2020-40119/) bent u geïnformeerd over de huidige stand van zaken.

2.4. Stedelijke ontwikkeling en Limburgse centra

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	20.	2.4.1. Stedelijke ontwikkeling, blz 97 Alinea <u>Vraag 20</u> In de tekst wordt een opsomming gegeven van de steden en dorpen die een centrumfunctie vervullen. Wat zijn de criteria voor deze lijst? Zijn deze in beleid of expliciet vastgelegd door PS?	Provinciale Staten hebben op 13 mei 2016 het Kader Stedelijke Ontwikkeling vastgesteld, met primaire focus op de vier grotere steden (Venlo, Sittard, Heerlen en Maastricht) die multifunctionele stadscentra hebben en waar een “stedelijk” woon- en leefklimaat heerst. Daarnaast stelt het kader selectief centra te stimuleren die een specifieke rol spelen bij het functioneren van een grotere stedelijke regio, dan wel die op een bepaald terrein een belangrijke regionale centrumfunctie vervullen. Weert en Roermond zijn hiertoe in de vergadering van 13 mei 2016 expliciet door Uw Staten genoemd, en GS werd daar ook opgeroepen naar mogelijkheden te zoeken andere centra te stimuleren (resultierend in Horst, Venray, Panningen, Gulpen, Valkenburg, Simpelveld en Brunssum). In het kader van de P&C-cyclus en via mededelingen portefeuillehouder zijn uw Staten vervolgens over de voortgang geïnformeerd omtrent bovengenoemde gemeenten / centra waarmee we intensief periodiek bestuurlijk en ambtelijk overleg voeren over de uitvoering van hun programma's. Daarnaast heeft het vorige college nog uit de intensiveringsmiddelen SO financieel bijgedragen aan de centrumontwikkeling Stein en Beekdaelen/Nuth.
LOKAAL-LIMBURG	21.	2.4.3. IBA, blz. 102 tweede tabel <u>Vraag 21</u> Hoe moet in de kolom “procesmiddelen” het negatieve getal van -0,8 gelezen worden bij resterend. Ook op de verrekening die volgt hadden wij graag een	Het tekort van 0,8 mln. komt voort vanuit administratieve toerekening van de projectinvesteringen (subsidies) naar de procesmiddelen (5 ton euro) en uit een extra bijdrage van de Provincie als gevolg van het verschoven expojaar (3 ton euro). Onder aan de streep sluit IBA in de Provinciebegroting op de genoemde – € 0,1 mln. euro. Hiervoor is inmiddels een

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		toelichting.	voorziening getroffen in de begroting 2021. Op 3 november a.s. vindt de eerstvolgende AvA IBA plaats. Na deze AVA zal IBA PS en de betrokken gemeenteraden informeren over de voortgang van de projecten en de financiën.
GroenLinks	11.	Pag. 103 Eerste tabel: beoogde resultaten. Bovenaan eerste regel en Tweede tabel: Prestatie-indicatoren → 1: Gerealiseerde multiplier >3 Er staat in de eerste regel bovenaan: "Deze projecten hebben een gezamenlijke multiplier groter dan 3." Inde tweede tabel staat bij 1: Huidige streefwaarde 10,1 en streefwaarde 3. Kunt u toelichten wat die gezamenlijke multiplier groter dan 3 betekent? En dus waarom is dan die huidige waarde veel groter dan de streefwaarde?	De oorspronkelijke multiplier is gebaseerd op vergelijkbare IBA's die eerder in Duitsland gehouden zijn. De multiplier is hoger omdat er meer middelen van derden in de projecten zit dan de oorspronkelijke streefwaarde. Er is aan het begin van de IBA voor gekozen om telkens de multiplier op de projectinvesteringen (subsidies) te communiceren. Als de multiplier berekend wordt over de totale kosten van IBA, dus ook apparaatskosten en procesmiddelen, dan ligt de multiplier rond de 5, dus nog steeds boven de oorspronkelijke doelstelling. Op 3 november a.s. vindt de eerstvolgende AvA IBA plaats. Na deze AVA zal IBA PS en de betrokken gemeenteraden informeren over de voortgang van de projecten en de financiën.
Partij voor de Dieren	4.	<u>Pag. 106, Tabel 2.4, par.2.4.2 Kwaliteitsimpuls Limburgse centra:</u> De Nota KLC is in februari vastgesteld, wat is de reden dat de middelen nog zo weinig tot besteding komen? Hebben gemeentes problemen om (formeel) aan de provinciale (mede-)financieringscriteria te voldoen? Zo ja, hoe gaat GS gemeentes daarin faciliteren?	Naar aanleiding van de uitnodiging op 12 december 2019 (GS 2019/89189) die aan alle gemeenten is verzonden zijn wij met Limburgse Gemeenten die dat willen, in gesprek om te komen tot bestuursakkoorden in de vorm van zogenaamde samenwerkingsagenda's. Deze agenda's bestaan uit samenhangende pakketten aan maatregelen die in intensieve ontwikkeltrajecten samen met gemeenten tot stand worden gebracht. Inmiddels zijn reeds met 6 gemeenten agenda's gesloten en zijn wij met gemeenten in overleg om de volgende reeks agenda's overeen te komen. Na het sluiten van deze agenda's hebben de gemeenten 6 tot 9 maanden de tijd deze agenda's gereed voor uitvoering

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			te maken en de overeengekomen voorwaarden nader uit te werken, waarna tot beschikking (en besteding van middelen) kan worden overgegaan. Gelet op het feit dat de eerste agenda's zijn gesloten in juni en juli 2020, ligt eerste subsidieverlening (en inzet van middelen) vanaf januari-februari 2021 voor de hand. Omtrent de gesloten 6 agenda's bent u geïnformeerd met de volgende mededelingen portefeuillehouder 4 juni 2020 (2020-22716) inzake Voerendaal resp. 8 juli 2020 (2020-226872) inzake Venray, Simpelveld en Beesel en 14 oktober 2020 ((2020- 40226) inzake Peel en Maas en Vaals.

3.1. Openbaar vervoer en railagenda

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
GroenLinks	12.	Pag. 111 alinea 1 -In hoeverre is het al duidelijk wat de inkomstenderving van Arriva zal zijn, in welke compensatie wordt voorzien? -Welke plannen zijn er om het OV weer aantrekkelijk te maken?	<i>Inkomstenderving</i> Momenteel is nog onduidelijk hoe hoog de inkomstenderving bij Arriva uiteindelijk zal zijn. De huidige situatie (als gevolg van Covid-19) is nog dermate onstabiel en de reizigersontwikkeling inclusief de prognoses zijn nog onzeker. Op 6 juni jl. zijn in het Nationaal OV-beraad (NOVB) afspraken gemaakt tussen Rijksoverheid, decentrale OV-autoriteiten (concessieverleners) en decentrale concessiehouders over een Beschikbaarheidspakket OV 2020 in verband met Covid-19. Dit beschikbaarheidspakket (incl. rijksbijdrage van € 1,5 miljard voor de OVsector als totaal) wordt momenteel uitgewerkt. De beschikbaarheidsvergoeding wordt door middel van een specifieke uitkering (SPUK) door de Minister van Infrastructuur & Waterstaat (IenW) verstrekt. De SPUK bestaat uit een bedrag van 93% tot 95% van de door de concessiehouder gemaakte kosten na aftrek van 100% van de door de concessiehouder gerealiseerde opbrengsten. In de rijksbegroting zoals die op Prinsjesdag (15/09/20) is gepresenteerd is opgenomen dat het rijk ook voor 2021 een bijdrage zal leveren aan de beschikbaarheid van decentraal OV. Voor het eerste half jaar is 740 miljoen gereserveerd voor het openbaar vervoer. Momenteel wordt gewerkt aan een transitieplan voor openbaar vervoer dat in april 2021 klaar moet zijn. Dit transitieplan zal in gaan op de nieuwe situatie waarbij een koppeling wordt gelegd naar de plannen voor de toekomst (OV Toekomstbeeld 2040).

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			<i>Plannen aantrekkelijk maken OV</i> Landelijk is begin september de gezamenlijke campagne 'Het OV is OK' gestart om weer te komen tot een hogere bezetting in het OV. Deze campagne is echter na een week tijdelijk gestaakt gezien de stijgingen in besmettingen en nieuwe landelijk maatregelen. Als Provincie Limburg werken we daarnaast ook aan manieren om de toegankelijkheid en kwaliteit van het OV verder te versterken en verbeteren. Momenteel werken we met onze partners aan het Ontwikkelplan OV Limburg. Hierin kijken we o.a. naar: - het verder versterken van het trein- en busnetwerk; - het verbeteren van de ketenmobiliteit; - het realiseren van duurzame knooppunten; - het inzetten op gedragsverandering en het verlagen van de drempel richting het OV (ook qua kennis en gebruiksgemak). De eerste contouren van het Ontwikkelplan zullen wij aan de Staten toelichten in onze bijpraatsessie over het OV op 10 november.
SP	15.	3.1 Openbaar vervoer en railagenda p.111, al. 1 In hoeverre is dat mogelijk binnen de huidige concessieafspraken? Welke andere maatregelen overweegt Arriva?	Er is sprake van een ademende concessie waarbij flexibiliteit kan worden gezocht binnen het Programma van Eisen. De kwaliteit van het openbaar vervoer dient wel gewaarborgd te worden. Hier zullen wij op toetsen en monitoren. Arriva zal daar waar mogelijk het openbaar vervoer afschalen om de kosten te verlagen. Hierbij zal expliciet gekeken worden waar de situatie dit toelaat. Hierbij kan gedacht worden aan een effectievere dienstregeling in weekenden, een andere

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			inzet van materieel maar ook spreiding van reizigers (onderwijsaanpak). In de komende maanden wordt gewerkt aan alternatieve scenario's om te kunnen af- en opschalen gedurende de dienstregeling in 2021 wanneer de situatie hiernaar vraagt. Dit is afhankelijk van de manier waarop de reizigersaantallen zich in de komende maanden gaan ontwikkelen.
LOKAAL-LIMBURG	22.	3.1 Openbaar vervoer en railagenda Pagina 113 Alinea 2 We houden ons platteland vitaal/ Fysieke bereikbaarheid <u>Vraag 22</u> Welke acties zijn gepland om de hoofdkern en subkernen van een plattelandsgemeente, zeker voor ouderen, met elkaar te verbinden?	Als Provincie Limburg werken we aan manieren om de toegankelijkheid en kwaliteit van het OV verder te versterken en verbeteren. Momenteel werken we met onze partners aan het Ontwikkelplan OV Limburg. Een van de opgave in het ontwikkelplan is het versterken van ons OV-netwerk in combinatie met de zogenaamde "aanvullende mobiliteit". Naast het verbeteren van het reguliere OV kijken we in het ontwikkelplan ook naar concepten die zich buiten de Concessie ontwikkelen. Het concept "Wensbus" is hier een mooi voorbeeld van. De Provincie heeft financiële middelen ter beschikking gesteld waarbij op een aantal locaties vervoer door vrijwilligers wordt geleverd met zogenaamde wensbussen. Deze dienst wordt aangeboden op plekken waar regulier OV geen goede oplossing is. Naast de Wensbus zijn er nog andere concepten die het reguliere OV in Limburg kunnen versterken. In het ontwikkelplan gaan we aan de slag met het verder ontwikkelen en verbeteren van de afstemming tussen deze verschillende soorten vervoersvormen, waarbij knooppunten een belangrijke schakel zullen vormen tussen deze modaliteiten.
LOKAAL-LIMBURG	23.	3.1.1. Openbaar vervoer en concessiemanagement, blz. 115	Bij het versnellen en verstrakken van lijnen wordt altijd gekeken naar de beschikbare

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		Alinea 2 Te lezen valt dat door het zogenaamde versnellen en verstrakken er een toename in (doorgaande) reizigers is. De andere kant van de medaille is dat sommige (met name kleinere) dorpen van het reguliere busvervoer zijn verstoken en langere afstanden tot haltes barrières vormen. De alternatieven die er nu zijn zoals de OV-shuttle blijven onderbezet. Toch lijkt u in te zetten op een intensivering op dit vlak. <u>Vraag 23</u> Is het gezien de huidige cijfers niet logischer na te gaan waarom deze alternatieven zo weinig gebruikt worden en eventueel te gaan nadenken over een alternatieve aanpak?	alternatieven die reizigers in deze kernen hebben. Dit is per geval maatwerk, maar oplossingen kunnen bestaan uit zaken als Wensbus, deelmobiliteit en of verbeteringen van bestaande knooppunten. De reserveringsaantallen van de OV-Shuttle laten zoals gezegd een zeer beperkte vraag naar dit concept zien. In het Ontwikkelplan OV Limburg gaan we daarom ook op zoek naar andere oplossingen voor dit soort gebieden. Op 10 november worden de Staten bijgepraat over het Ontwikkelplan OV Limburg waarin ook wordt ingegaan op de reeds uitgevoerde Limburgnetevaluatie waarin ook het gebruik van de OV-Shuttle is geëvalueerd.
SP	16.	Product 3.1.1. Openbaar vervoer en concessiemanagement p. 115, al. 2 1. Versnellen en verstrakken Waar zitten de knelpunten als het gaat om synergie met overstappunten? 2. Maatwerk Over welk nieuw te ontwikkelen product en welke andere aanbieders gaat het hier?	<i>Versnellen en verstrakken & Knooppunten</i> Effectief versnellen en verstrakken betekent dat overstappunten ook knooppunten moeten zijn waar reizigers van het ene vervoersmiddel naar het andere kunnen overstappen, oftewel een goed gefaciliteerde ketenmobiliteit. Zaken als bereikbaarheid van haltes, kwalitatieve basis van de haltes op orde, stalling van fietsen en het eventueel aanbieden van andere gedeelde mobiliteitsconcepten spelen hierin een rol. Het Ontwikkelplan OV, dat 10 november wordt toegelicht voor de Staten, geeft richting aan het beleid rond de stappen die onder andere gezet moeten worden op het gebied van overstappunten. <i>Maatwerk</i> Op dit moment zijn we eerst de bestaande concepten (die zowel binnen als buiten de

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			Concessie worden verzorgd) aan het bekijken en streven we hier naar een betere afstemming tussen deze diensten. Uiteraard kijken we hiernaast ook naar nieuwe mogelijke concepten die passend zijn bij de daadwerkelijke behoefte van reizigers in de kleine kernen. De Wensbus is daar in de afgelopen jaren een mooi voorbeeld van. De denkrichtingen zullen we verder toelichten aan de Staten in de bijpraatsessie Ontwikkelplan OV Limburg op 10 november.
SP	17.	p. 116, al. 4 4. onderwijsaanpak Welke aanpak richting onderwijs betreft dit?	Aanleiding & toelichting In samenspraak met de Provincie Noord-Brabant is de Provincie Limburg conform BO-MIRT-afspraken begin 2020 een onderzoek gestart naar mogelijkheden om de hyperspits rond onderwijsinstellingen te voorkomen. De coördinerende rol ligt bij de Provincie Limburg. Door Corona is de situatie in de onderwijswereld en het OV ook ingrijpend veranderd. De Provincie Limburg heeft de regie genomen en een intensieve samenwerking tussen Provincie, vervoerders en instellingen uit het hoger onderwijs in heel Limburg opgezet. Daarin zijn afspraken gemaakt, om de onderwijs-herstart in september in het OV veilig te laten verlopen (bv. spreiding van lestijden). Aanpak 2021 Rijk en Regio streven naar een structurele samenwerking en het bestendigen van de afspraken uit 2020 tussen onderwijsinstellingen en OV, om ook post Corona de hyperspits te beheersen. De kernpunten voor de aanpak 2021 zijn: • de ervaringen en tools uit de regionale werkgeversaanpak worden ingebracht in de onderwijsaanpak tot een

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			gecombineerde aanpak die zich richt op zowel studenten als medewerkers. • één strategie voor de gehele provincie Limburg, waarin alle onderwijsinstellingen MBO, HBO, WO (en geselecteerde VO) betrokken worden. • Binnen de strategie is er oog voor gebiedsgerichte maatregelen per locatie.
SP	18.	p. 116, al. 5 Wanneer verwacht u deze uitkomsten?	Ten aanzien van de verduurzaming voor meerdere modaliteiten buiten de zero emissie bus kunnen wij nog geen uitspraken doen over de resultaten, aangezien dit nog volop wordt doorontwikkeld en ook onderdeel uitmaakt van het ontwikkelplan. Een voorbeeld hiervan is de Wensbus die in de toekomst ook graag een bijdrage willen leveren aan de reductie van CO2, maar hier zijn nog geen financiële middelen voor gereserveerd.
SP	19.	p. 117, al. 1 Kunt u cijfers verschaffen over het aantal gebruikers van de app en de waardering ervan?	Nee door corona is de app ViaGo voor de pilot in Limburg (Mobility as a Service) nog niet lang in gebruik. Als de eerste resultaten er zijn zullen wij u informeren.

3.2. Bereikbaarheid en mobiliteit

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
GroenLinks	13.	Pag. 122 alinea 4 Bouwopgaven zijn meestal financieel ingrijpend, en vallen onder Europese aanbestedingen. In hoeverre kunnen Limburgse bedrijven dan worden geholpen door investeringen naar voren te trekken? Hier valt toch geen garantie te geven?	Aanbesteden is maar één onderdeel van het gehele bouwproces; ook in de voorbereiding zijn optimalisaties en accentverschuivingen mogelijk om een werk eerder op de markt te brengen. Bij het op de markt brengen van werken willen we beter rekening houden met de wensen en de mogelijkheden van het Limburgse MKB. Dat doen we binnen de geldende (Europese) aanbestedingsregels. Moeten werken volgens die regels openbaar worden aanbesteed, dan is er op voorhand geen garantie dat het Limburgse MKB de opdracht ook krijgt.
LOKAAL-LIMBURG	24.	3.2.2. Fiets, blz. 125, Alinea 2 <u>Vraag 24</u> Bij het aanpassen van fietsroutes noemt het college expliciet het oog hebben voor aanpassingen die de zwakkere verkeersdeelnemers ten goede moeten komen. Wie zijn deze zwakkere deelnemers en kunt u enkele voorbeelden van aanpassingen noemen?	Met zwakkere deelnemers bedoelen wij de jeugd op de fiets en de senioren op de (elektrische) fiets. Aanpassingen betreffen het verbreden van fietspaden, zodat makkelijker ingehaald kan worden. De snelheidsverschillen op het fietspad worden immers groter door het toenemende gebruik van elektrische fietsen. Belijning van fietspaden kan ook de veiligheid en comfort in algemene zin verbeteren en het aanbrengen van belijning komt ten goede aan de zichtbaarheid, wanneer het schemerig of donker is, zodat de fietsers minder snel van het fietspad afraken en de berm inrijden. Naast de verbetering van de fietsinfrastructuur zullen we met gedragsbeïnvloedingsmaatregelen ook aandacht hebben voor deze doelgroepen. Bijvoorbeeld door middel van het landelijke programma “Doortrappen voor ouderen” (https://www.doortrappen.nl/home/default.aspx), waarbij bewustzijn voor veilig gebruik van de (elektrische) fiets voorop

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			staat.
LOKAAL-LIMBURG	25.	3.2.2. Fiets Pagina 125 Alinea 3 Veiliger maken provinciale fietspaden. <u>Vraag 25</u> Vaak komen provinciale fietspaden uit op smalle gemeentelijke wegen, zeker in het buitengebied. Maar hier is toch dikwijls zwaar verkeer aanwezig. Wil GS aandacht aan deze problemen besteden en met gemeentes onderzoeken hoe juist het vervolg op een provinciaal fietspad veilig kan worden ingericht?	Landelijk en provinciaal is het hoogwaardige fietsnetwerk opgesteld dat de steden/ campussen met elkaar verbindt. Provincie Limburg is voornemens voor de provinciale fietspaden een risico gestuurde aanpak scan toe te passen, zodat inzichtelijk gemaakt wordt waar de verkeersonveilige locaties liggen. Regionale partners zijn bezig om het regionaal fietsnetwerk op te stellen. Provincie Limburg wil haar regionale partners faciliteren om de risico-gestuurde scan eveneens toe te passen voor de regionale fietsnetwerken. Daar waar nodig en mogelijk worden vrijliggende fietspaden aangelegd om de verkeersstromen van elkaar te scheiden en dus het verkeer veilig af te wikkelen. Een voorbeeld hiervan is de verbinding Heuvelland-Parkstad via de Ruilverkavelingsweg bij Wijlre/ Ubachsberg. Hier wordt een vrijliggend fietspad aangelegd waarbij gemeenten door de Provincie worden gefaciliteerd.

3.3. Wonen in Limburg

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	26.	3.3.1. Wonen in Limburg, blz. 137, tabel punt 1. Bij de beoogde resultaten noemt u het versneld tot uitvoering brengen van woningbouwplannen o.a. door kritisch naar planvoorraden te kijken. In veel gevallen gaat het om afspraken met ontwikkelaars die in contractuele zin afgehandeld moeten worden en vergt het schrappen van individuele titels in planologische zin voorzienbaarheid. <u>Vraag 26</u> In hoeverre heeft de provincie invloed bij deze primair gemeentelijke taak?	Op pagina 136 van de programmabegroting zijn de criteria genoemd die we belangrijk vinden bij de uitvoering van ons woonbeleid. Met criteria 2 en 3 geven we reeds antwoord op uw vraag. (2 Wij zoeken naar regionaal en/of lokaal maatwerk in de context van de Limburgse woningmarkt als de situatie ter plekke daarom vraagt. 3 Wij acteren vanuit toegevoegde waarde. Als wij een rol pakken en instrumenten inzetten, dan zijn deze aanvullend aan die van onze partners). Onze ondersteuning vindt niet alleen in het kader van voorzienbaarheid plaats (een aantal gemeenten heeft dit ook al zelf georganiseerd). Planvoorraad blijft papier totdat het wordt gerealiseerd, we ondersteunen daarom gemeenten op meerdere vlakken om versnelling van de realisatie van de juiste woningen op de juiste plek mogelijk te maken.
LOKAAL-LIMBURG	27.	<u>Vraag 27</u> Is mede gelet op zaken als voorzienbaarheid hopen op snelle resultaten terecht?	We streven versnelling van de realisatie van de juiste woningen op de juiste plek na. Vanuit dit doel zullen we in gesprek treden met gemeenten om te verkennen hoe we kunnen bijdragen aan organiseren van versnelling van de realisaties van de juiste woningen op de juiste plek. Het is mogelijk dat voorzienbaarheid hieraan bijdraagt, maar we kijken verder en zoeken naar meer mogelijkheden, zoals bijvoorbeeld het koppelen van een 'houdbaarheidsdatum' aan vergunningen en plannen om gemeenten te ondersteunen in de versnelling van de realisaties.
GroenLinks	14.	Pag. 138 Tweede tabel: Wat mag het kosten → 3.3.1 Meerjarenraming voor het jaar 2024 is 13.000 euro t.o.v. van de miljoenen in de voorgaande jaren. Klopt dat? Heeft dat bijvoorbeeld te maken met het einde van de	De middelen voor uitvoering Limburgse Agenda Wonen 2020-2023 (gekoppeld aan de coalitieperiode) zijn in de begroting verwerkt t/m 2023. De stimuleringsregeling wonen (mogelijkheid tot aanvragen) loopt tot 1 januari 2024. In 2024 zijn daarom alleen nog structurele procesgelden

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		collegeperiode of is dit een fout. Graag toelichting.	begroot.
PvdA	7.	3.2 Wonen De personele lasten in het programma wonen zijn €905.000. Op welke manier draagt de personele inzet bij aan het uitvoeren van de agenda wonen en het in balans brengen van de woningmarkt?	Dit betreft de personele formatie die aan product 3.3.1 gekoppeld. De lasten zijn opgenomen in de personeelsbegroting. De medewerkers voeren uit wat in de Programmabegroting en de Limburgse Agenda Wonen (en andere beleidskaders) is vastgesteld.

3.4. Ruimtelijke dynamiek en kwaliteit

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
CDA	11.	Onderwerp 3.4.3. Werklocaties Pag. 148 Alinea Beoogde resultaten In de Omgevingsvisie Limburg zijn de ambities en uitgangspunten m.b.t. bedrijventerreinen en kantoren in nauwe samenspraak met gemeenten en stakeholders vastgelegd. Via afstemming met gemeenten in regionaal verband zorgen wij voor regionale doorvertaling/doorwerking. Vraag: Wat verstaat u onder afstemming met gemeenten in regionaal verband? Wat gebeurt er als binnen de regio geen overeenstemming bereikt wordt? Blijven gemeenten dan zelf verantwoordelijk?	Gemeenten stemmen met elkaar af op zogenaamd COROP-niveau, i.c. betekent dat afstemmen in de regio's Noord-, Midden- en Zuid-Limburg. Alle drie de regio's hebben daarvoor een afstemmingsoverleg, zowel ambtelijk als bestuurlijk ingericht. De protocollen en de 'striktheid' in die afstemming verschillen per regio. Maar uiteindelijk is het zo dat de jurisdictie en eindverantwoordelijkheid bij de individuele gemeenten ligt. Wel heeft de Provincie altijd nadien nog de mogelijkheid op basis van een eigenstandige afweging een zienswijze in te dienen bij de betreffende gemeente in het kader van de bestemmingsplanprocedure.

3.5. Hoogwaterbescherming langs de Maas

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	28.	3.5 Hoogwaterbescherming langs de Maas, bladzijde 155 3e alinea onderaan - In het collegeprogramma enz <u>Vraag 28</u> Er blijven dus buitendijkse woningen, is het bekend hoeveel woningen dit betreft?	In een in 2013 aan Provinciale Staten toegezonden notitie Hoogwaterschade is sprake van 257 gebouwen met een woonfunctie in het buitendijkse gebied van de Limburgse Maasvallei.
LOKAAL-LIMBURG	29.	<u>Vraag 29</u> Worden er nog nieuwe buitendijkse woningen toegestaan?	In zijn algemeenheid niet. Het toestaan van niet-riviergebonden activiteiten in het rivierbed, zoals de bouw van woningen, toetst Rijkswaterstaat aan de regels uit de Beleidslijn grote rivieren. Daarnaast zijn gemeentelijke bestemmingsplannen bepalend voor het ruimtegebruik in het rivierbed.
CDA	7.	Onderwerp Hoogwaterveiligheid Pag. 135 Hoever staat het college in de procedure om eventueel te komen tot een lagere norm voor de dijken in het kader van de hoogwaterveiligheid van de Maas? En waar wacht dit nog op?	Een eventuele verlaging van de norm komt voort uit de Bestuursopdracht Waterveiligheid, die eind 2019 aan uw staten is aangeboden (2019/91060). In het kader van deze Bestuursopdracht stelt prof.dr.ir. M. Kok (rapport Kok) dat voor 22 van de 43 (2 dijken zijn samengevoegd) dijktrajecten in de Limburgse Maasvallei de norm voor waterveiligheid te streng is (en dus mogelijk omlaag kan). In het voorjaar van 2020 hebben de Maaspartners in gezamenlijkheid afspraken gemaakt over het vervolg, welke ook aan uw staten zijn aangeboden (2020/13085). Onderdeel van deze afspraken is dat aan de Deltacommissaris een gezaghebbend advies wordt gevraagd. Op dit moment loopt een technisch-inhoudelijke review van het rapport Kok door het Expertisenetwerk Waterveiligheid. Op basis van deze review en de inzichten uit het rapport Kok zelf zullen de gezamenlijke Maaspartners – onder leiding van de

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			Deltacommissaris – het bestuurlijk gesprek voeren over de doorwerking van de uitkomsten van de Bestuursopdracht. Daarna geeft de Deltacommissaris zijn advies, dat als opmaat dient naar de evaluatie van de Waterwet in 2024. Naar verwachting ligt het advies van de Deltacommissaris er in de loop van 2021.
CDA	8.	Onderwerp Hoogwaterveiligheid Pag. 137 Alinea laatste Er wordt gesteld dat er 370 ha nieuwe natuur wordt gerealiseerd na de herinrichting. Was het niet de bedoeling, in lijn van het besluit Ooijen- Wanssum, dat de grond na de herinrichting gebruikt zal worden voor natuur inclusieve landbouw uit de omgeving? Bijvoorbeeld als grasland?	In alle bestuurlijke besluiten zoals vastgelegd in de Bestuursovereenkomst 2012 inzake de planuitwerking Ooijen Wanssum (nov. 2012) als ook in de Bestuursovereenkomst Realisatiefase Gebiedsontwikkeling Ooijen – Wanssum (okt. 2016) is de doelstelling opgenomen dat de gronden als natuur worden ingericht. In het Provinciaal inpassingsplan, dat de basis was voor de onteigening, is eveneens vastgelegd dat de gronden planologisch begrensd zijn als natuur. In het provinciaal natuurbeheerplan hebben deze gronden de status goudgroene natuur. Hieruit volgt dat deze gronden niet in te zetten zijn voor natuur inclusieve landbouw. Het vegetatiebeheer van dit natuurgebied zal hoofdzakelijk door runderbegrazing plaatsvinden. Het vlees van overtollige runderen kan als biologisch vlees worden verkocht en op die manier wel een bijdrage leveren aan een natuur inclusieve landbouw.
CDA	9.	Onderwerp Hoogwaterveiligheid Pag. 139 Het college stelt dat er door de verkoop van gronden (370 ha) aan derden nog middelen gaan binnenkomen. Wie zijn deze partijen en hoeveel is de vergoeding die per ha word betaald?	Over de vraag wanneer en op welke wijze deze natuurgronden verkocht zullen worden, is nog geen bestuurlijk besluit genomen. Verkoop geschiet altijd tegen marktwaarde. De natuurgronden zijn nog niet getaxeerd om de die reden kan nog geen indicatie afgegeven worden van de te verwachten verkoopwaarde.

3.6. Water

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	30.	3.6 Water, bladzijde 161 1e alinea onderaan - Voldoende water van goede kwaliteit enz. <u>Vraag 30</u> Heeft het college van GS geprotesteerd tegen het blokkeren van grondwaterstromen vanuit het buitenland?	Daar waar ingrepen in het buitenland invloed hebben op het Limburgse grondwater worden we betrokken bij de Mer-procedure en het traject om te komen tot vergunningverlening. Indien van toepassing worden maatregelen genomen om nadelige effecten voor Limburg te voorkomen. Er is nergens sprake van het blokkeren van grondwaterstromen vanuit het buitenland.
LOKAAL-LIMBURG	31.	<u>Vraag 31</u> Heeft het college van GS Duitsland aangesproken op de verdroging in de Meinweg door de bruinkoolwinning vlak over de grens?	Uit de monitoring die wordt uitgevoerd door de Duitse overheid blijkt dat er geen nadelige effecten zijn van de grondwateronttrekking voor de bruinkoolwinning op de Meinweg. Door uitgebreide infiltratie van water in de ondergrond wordt voorkomen dat de grondwaterstand in de Meinweg, evenals in Duitse natuurgebieden, daalt. Het geïnfiltreerde water komt niet in de Meinweg terecht, daardoor zijn er ook geen effecten op de grondwaterkwaliteit. Er is daarom geen reden om de Duitse overheid hierop aan te spreken.
LOKAAL-LIMBURG	32.	<u>Vraag 32</u> Hoe wil het college in de toekomst op internationaal gebied duidelijker de belangen van de Limburger op het gebied van doorlopen van ondergrondse waterstromen richting Limburg veiligstellen?	Bij buitenlandse initiatieven die invloed kunnen hebben op het Limburgse grondwater worden we betrokken bij de Mer-procedure en de vergunningverlening. Daardoor zijn de Limburgse belangen geborgd. Gezamenlijk met Noord Brabant, Vlaanderen en Nordrhein-Westfalen hebben we onderzoek uitgevoerd naar de wederzijdse beïnvloeding van het grondwater in de diepe pakketten van de Roerdalslenk. Op basis hiervan gaan we in overleg met bovengenoemde partijen om afspraken te maken over gemeenschappelijk grensoverschrijdend beheer van het grondwater in de diepe Roerdalslenk.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	33.	<u>Vraag 33</u> Vallen ondergrondse waterstromen onder de bepalingen van de Europese Kaderrichtlijn Water?	Ja. de KRW is van toepassing op het gehele watersysteem, grond- en oppervlaktewater.
LOKAAL-LIMBURG	34.	3. 6 Water Bladzijde 161 Laatste alinea Beekherstel enz. <u>Vraag 34</u> Veel beken staan door het huidige klimaat (grote) delen van het jaar droog. Is dat voor GS reden om in het kader van de 75 kilometer beekherstel, nog andere eisen te stellen aan het genoemde herstel, met als doel dat de betreffende beken het hele jaar door water bevatten? Gedeputeerde Staten (GS)	Bij beekherstel wordt niet alleen naar de natuurdoelen gekeken, maar ook naar de waterkwaliteit en het hydrologisch functioneren van de beek. Door het versmallen van de beek en het verondiepen van de beekbodem, maar ook door hermeandering, wordt ervoor gezorgd dat de beek langer watervoerend blijft en ook het grondwater minder snel omlaag zakt. Bij enkele beken wordt een beekdalbrede inrichting gerealiseerd, waarmee nog meer water langer in het gebied vastgehouden kan worden.
LOKAAL-LIMBURG	35.	3. 6 Water Bladzijde 161 Laatste alinea <u>Vraag 35</u> Wordt overwogen om de grondwaterstand te beschermen bij nieuwbouw/nieuwbouwprojecten regenwateropvang bassins verplicht te stellen? (in België dien bij iedere nieuwe woning een opvang bassin van 5000 liter te worden aangelegd)	In het geldende Provinciaal Waterplan 2015-2021 wordt gemeenten gevraagd bij nieuwbouw en herstructurering regenwater 100% af te koppelen en bij bestaande bebouwing 'maximale afkoppeling binnen grenzen van doelmatigheid' als beleidslijn te hanteren. Het afgekoppelde, schone, regenwater wordt dan niet in het riool maar in het watersysteem gebracht via particuliere of gemeentelijke bassins. In de voorbereiding van het komende Provinciale Waterprogramma 2022-2027, door PS vast te stellen eind 2021, zullen wij bezien of dit beleid aanscherping behoeft.
LOKAAL-LIMBURG	36.	<u>Vraag 36</u> We constateren dat het bestrijden van hitte stress in steden bijvoorbeeld, door opvang en vasthouden van regenwater en het aanleggen van vijvers totaal ontbreekt terwijl dat door de klimaatverandering hoogst noodzakelijk is. Wat is de reden voor het ontbreken van dit aandachtsveld?	Hittestress in steden kan bij toenemende warmte een probleem zijn. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de stedelijke inrichting en voor het tegengaan van hittestress. De provincie Limburg ondersteunt via verschillende sporen gemeenten die maatregelen nemen die (ook) tegen hittestress werken. Zoals via het 1 miljoen bomenplan, via Kwaliteit Limburgse Centra en via subsidies voor droogteaanpak en afkoppelen.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
CDA	10.	Onderwerp water Pag. 144 Alinea 2 ^e Er wordt aangekondigd dat er een 6-tal watermeetnetten worden geactualiseerd om goed te kunnen monitoren. Kunt uw ons een kaart van Limburg doen toekomen waarop, op perceel niveau, dit meetnetwerk gelegen is?	De 6 meetnetten en meetpunten waar het hier over gaat zijn: - Primair meetnet (ca. 280) - OGOR-meetnet (ca. 275) - Mijnwatermeetnet (ca. 60) - PMG-meetnet bronnen (ca. 30) - PMG-meetnet Peilbuizen (ca. 35) - Bodemvochtmeetnet (ca. 320) In totaal betreft het zo'n 1000 locaties verspreid over heel Limburg. Kaarten maken op perceelniveau betekent dat er ca. 1000 kaarten gemaakt moeten worden. Uit praktische overwegingen stellen wij voor om per meetnet één kaart met alle meetpunten van dat meetnet te maken. Uitzondering is het Bodemvochtmeetnet. I.v.m. afspraken met deelnemende landbouwers mag geen informatie en dus ook geen kaartmateriaal op perceelniveau openbaar worden gemaakt.
Partij voor de Dieren	5.	<u>Pag. 165, par. 3.6.1, Prestatie-indicatoren:</u> Hoe reëel is het dat de ambitie natte natuur voor 48 gebieden in 2021 gehaald wordt, als er vanaf 2017 tot nu nog maar 22 zijn uitgevoerd, en dat nog slechts gedeeltelijk (aanvullende maatregelen nodig)? Wat is de reden van de vertraging tot nu toe?	De ambities worden in 2021 niet gehaald. Een belangrijk deel van de ambitie natte natuur voor de 48 gebieden ligt in Natura 2000-gebieden. In het kader van de PAS is in 2015 vastgelegd dat de maatregelen uiterlijk in 2021 zouden zijn uitgevoerd. Het betreft in veel gevallen complexe en omvangrijke hydrologische maatregelen die ingrepen vergt in de omgeving van natte natuur met andere functies. Dit vraagt om een gebiedsgerichte aanpak met over het algemeen een ruim tijdsbeslag.
Partij voor de Dieren	6.	<u>Pag. 165, par. 3.6.1, Toelichting prestatie-indicatoren:</u> In de begroting 2020 was nog voor alle 48 natte natuurparels uitvoering geprogrammeerd uiterlijk in 2021. Blijkens de toelichting is dit nu voor 10 natte natuurparels uitgesteld tot 2027, en voor 3 DHZ-gebieden DHZ "tot nader orde na 2021". Wat is hiervan de reden? Is er voldoende financiering?	Zie ook het antwoord op vraag 5. De uitvoering van de natte natuurparels in het kader van DHZ wordt in 2021 afgerond. Na 2021 richten we primair het hydrologisch herstel van de natte natuurparels alleen nog op de N2000-gebieden. Voor de overige natte natuurparels en natte natuur zullen we de komende jaren met name meeliften en kansen benutten in het kader van projecten voor verdroging en wateroverlast.

3.7. Energie, circulaire economie en milieu

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	37.	3.7. Energie, circulaire economie en milieu, bladzijde 170 Alinea 3, criterium 6 <u>Vraag 37</u> Waarom wordt alleen aangegeven dat onacceptabele milieurisico's zijn vermeden en ook niet gezondheids- en veiligheidsrisico's als te vermijden risico's benoemd?	Programmalijn 3.7 gaat primair over energie, circulaire economie en milieu. Milieukwaliteit is een van de determinanten van gezondheid. Daarnaast hebben ook andere omgevingsfactoren zoals de inrichting van de leefomgeving invloed op onze gezondheid. Deze zijn impliciet onderdeel van onze rol en taken op het vlak van ruimtelijke ordening en maken in de indeling van onze programmabegroting deel uit van de programmalijn 3.4 Ruimtelijke dynamiek en kwaliteit. Andere factoren die de gezondheid beïnvloeden zijn leefstijl en persoonsgebonden factoren. Ook deze maken geen deel uit van programmalijn 3.7, wat heeft geleid tot een criterium dat zich primair richt op de milieukwaliteit.
CDA	14.	Onderwerp Energie 3.7.1 Pag. 171 Alinea 1 Limburg wil een betrouwbare partner zijn van het Rijk en van gemeenten. Regelmatig is in het nieuws en in kranten te lezen dat de burger zich absoluut niet betrokken voelt bij de energietransitie. Wat is momenteel de status van het communicatie- en participatieplan zoals gedaan in toezegging 8754 (dus buiten het onderdeel dat wordt opgenomen in PES 2.0)?	PES deel 2 wordt in december aan uw Staten voorgelegd. Al onze activiteiten op het gebied van communicatie en participatie die gerelateerd zijn aan 'energie' vallen onder de PES. In het kader van de PES zullen we samen met onze partners veel aandacht schenken aan de mogelijkheden voor actieve participatie, lokaal profijt en het zorgen voor een goede inhoudelijke informatievoorziening. Zo zullen we communiceren met inwoners, instellingen en bedrijven. Dat doen we bij voorkeur via bestaande structuren; structuren waar we deel van uitmaken en die we ondersteunen. Als voorbeeld de RES: in aanloop naar de RES1.0 (medio 2021) wordt de interactie met raden en staten geïntensiveerd, wordt het directe overleg met de stakeholders uit het maatschappelijk middenveld groter, en worden bewoners in positie gebracht als zoekgebieden voor zon en wind concreter worden. Hoewel communicatie naar de

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			burger in principe belegd is vanuit de RES'en, wordt er in de PES wel een link gelegd; we zullen daar waar nodig / gevraagd de RES'en ondersteunen in hun communicatie, en bijvoorbeeld een bijdrage leveren aan de versteviging van (digitale en fysieke) energieloketten.
GroenLinks	15.	Pag. 171 Tabel Is het voeren van een gesprek niet een erg magere prestatie-indicator? Waarom niet inzetten op resultaat?	In het kader van de nog in te stellen Warmtewet 2.0 lijkt de Minister van EZK voornemens om het mogelijk te maken dat vanuit het Rijk een warmtetransportbeheerder wordt aangewezen voor de uitzonderlijke situatie waarin de regie van de gemeente niet toereikend zal zijn om tot besluiten te komen over de gecoördineerde inzet van grootschalige warmtebronnen in een bepaalde regio. Voor Chemelot en de Maasvallei initiëren wij daartoe het overleg, doen een voorstel voor een passende project- en overlegstructuur en voeren de regie op het proces; het definitieve besluit blijft echter aan de minister. Om die reden is "het voeren van het gesprek" dan ook opgenomen als KPI, en niet het resultaat van dat overleg / die overleggen.
LOKAAL-LIMBURG	38.	3.7.2. Duurzaamheid en Circulaire economie, bladzijde 172 Heeft betrekking op gehele bladzijde <u>Vraag 38</u> Kunt u voor ons bondig de inspanningen en invloeden in kaart brengen voor wat betreft duurzaamheid en energietransitie van/bij Maastricht Aachen Airport?	In 2020 zullen wij als onderdeel van het traject onder leiding van de heer van Geel (provinciale vertaling Luchtvaartnota 2020-2050 voor MAA) in beeld brengen welke maatregelen getroffen kunnen/moeten worden om de luchthaven CO2 neutraal te maken. Wij verwachten dat vanuit de nationale Luchtvaartnota de ambitie voor regionale luchthavens gesteld wordt op het in 2030 CO2 neutraal zijn. Daar zullen onze inspanningen als aandeelhouder van de luchthaven op gericht zijn. Naar verwachting zal een belangrijk aandeel daarin zijn weggelegd voor de mogelijkheden om zelf met zonnepanelen energie op te wekken. De mogelijkheden daartoe worden reeds in 2020 nader

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			uitgewerkt.
GroenLinks	16.	Pag. 172 alinea 1 In de partners wordt iedereen genoemd, van lokaal tot internationaal, behalve de nationale component. Toch timmert ook de rijksoverheid aan de weg, oa via PBL. Is dat geen kennisbron/samenwerkingspartner?	Ook de nationale overheid is een partner. Wij zoeken de samenwerking met en de kennis van het Rijk op.
LOKAAL-LIMBURG	39.	3.7.3. Milieu, bladzijde 173 Alinea 1 <u>Vraag 39</u> Maken zowel hoorbaar als infrason geluid en slagschaduw van windturbines ook deel uit van de genoemde onderwerpen in het kader van de VHT taken? Zo nee, waarom niet en welke entiteit borgt en monitort dan de gezondheid van onze inwoners?	Geluid en slagschaduw zijn onderwerpen die wij betrekken bij de ruimtelijke afweging in het kader van een Provinciaal Inpassingsplan voor windturbines en in het kader van onze integrale afweging bij vergunningen voor windturbines (als wij bevoegd gezag zijn). Wij toetsen daarbij op basis van de huidige normstelling en wetenschappelijke inzichten. Dat betekent dat wij rekening houden met alle relevante aspecten van geluid, zoals onder meer het ritmische karakter en het laagfrequente deel ervan. In de normstelling zijn deze aspecten meegenomen. Er zijn geen aanwijzingen dat infrason geluid bij windturbines een rol van betekenis speelt bij hinder en/of gezondheidseffecten. Door het toetsen aan milieunormen worden gezondheidsrisico's meegewogen. Naast milieufactoren bepalen ook andere factoren onze gezondheid, zoals onze levensstijl en de toegang tot gezondheidszorg. Primair zijn in Nederland het Rijk en haar uitvoeringsorganisaties en kennisinstituten (bv RIMV) en de gemeenten, inclusief de GGD'en verantwoordelijk voor preventie, gezondheidszorg en monitoring van onze gezondheid. Zie voor monitoring onder meer de Volksgezondheid Toekomst Verkenning van het RIVM.
LOKAAL-LIMBURG	40.	3.7.3. Milieu, bladzijde 173 Alinea 2	Sinds lange tijd vindt er al een structurele grensoverschrijdende samenwerking op

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		<u>Vraag 40</u> Er wordt in het kader van grensoverschrijdende milieusamenwerking gesproken over NRW en 3 andere (grens) provincies. We hebben er 4: Gelderland, N-Brabant, B-Limburg en provincie Luik. Wij nemen vanwege het kleine grensvlak aan dat het Gelderland betreft; maar kunt u aangeven met welke (grens)provincie er geen milieusamenwerking plaatsvindt en de reden daarvan?	milieugebied plaats tussen de grensprovincies Gelderland, Overijssel, Noord-Brabant, Limburg en Noordrijn-Westfalen. Deze samenwerking is vooral beleidsmatig en gericht op kennisdeling en in de afgelopen jaren ook op het beter mogelijk maken van het delen van milieudata. Met Vlaanderen en Wallonië is er geen structurele samenwerking georganiseerd maar vindt wel op incidentele basis waar noodzakelijk overleg, dan wel afstemming plaats. In het kader van een aantal milieugerelateerde Interreg-projecten (Euregio EMR) heeft in het verleden ook enkele malen samenwerking met Vlaanderen en Wallonië op projectniveau plaatsgevonden.
LOKAAL-LIMBURG	41.	3.7.3. Milieu, VHT bladzijde 173 Alinea 3 <u>Vraag 41</u> Gaat de provincie – het kader van de genoemde kerntaken in alinea 4 - woongebieden zoals Boekend bij Venlo, die een stapeling van problemen kent (toenemend verkeerslawaaï A73, fijnstof, industrielawaai, spoorse activiteiten mega-wind-turbines binnenkort) extra monitoren op gezondheid, leefbaarheid en veiligheid, zo nee waarom niet?	De Provincie voert haar monitoringstaken ten aanzien van de milieuaspecten uit conform haar wettelijke bevoegdheid en daarbij behorende taken en rollen. In woongebieden zoals Boekend zal de wettelijk genormeerde geluidemissie van Rijksweg A73 door Rijkswaterstaat als bevoegd gezag worden gemonitord. Voor het overige is de gemeente als bevoegd gezag aan zet om o.a. de leefbaarheidsaspecten in woonwijken te betrachten. Waar nodig vanuit de integrale samenhang zal de provincie op basis van een verzoek van partijen in het gebied een bemiddelende rol in de afstemming spelen.
LOKAAL-LIMBURG	42.	<u>Vraag 42</u> Wordt er ook gekeken naar de (gezondheids) effecten van infrason geluid, geluid dat je niet kunt horen?	De afgelopen jaren is veel onderzoek gedaan naar geluidhinder van windturbines. De huidige stand der kennis geeft geen aanleiding om te veronderstellen dat er gezondheidseffecten zijn van infrason geluid van windturbines. Wanneer de wetenschappelijke inzichten veranderen, nemen wij dit uiteraard mee in de afwegingen bij vergunningen en in ruimtelijke plannen.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	43.	3.7.4. Bodem en ondergrond, bladzijde 174 Laatste Alinea <u>Vraag 43</u> Er wordt geschreven “bevatte” in de verleden tijd, betekent dit dat er een nieuw convenant in voorbereiding is, indachtig ook de genoemde verlenging van één jaar?	Ja. Het proces om te komen tot nieuwe bestuurlijke afspraken over de (financiering van de) bodemopgave is lopende; het Rijk en de koepels IPO, VNG en de Unie van Waterschappen hebben naar elkaar het voornemen geuit om voor het overbruggingsjaar 2021, waarbij nog steeds de Wet Bodembescherming het geldende recht is, tot aparte, 1-jaarlijkse afspraken te komen. Deze zullen eind dit jaar bestuurlijk bekrachtigd (kunnen) worden (het overleg verkeert in een afrondend stadium). Tevens worden de komende maanden benut om het nieuwe bodemconvenant voor de periode 2022-2025, wanneer de Omgevingswet van kracht is geworden, verder voor te bereiden. Deze laatste bestuursafspraken worden nog voor de zomer van 2021 verwacht en aan u ter kennis gebracht.
LOKAAL-LIMBURG	44.	<u>Vraag 44</u> Wordt met saneringslocaties ook bedoeld (alle)voormalige vuilstortplaatsen in Limburg, zoals de Wambach in Tegelen of aan de Bovenste Schrofweg te Belfeld?	Op dit moment zijn er geen voormalige stortlocaties waarop de status saneringslocatie van toepassing is. Bij een enkele voormalige stortlocatie vinden nazorgactiviteiten plaats; 1 locatie wordt momenteel onderzocht op ecologische risico's. De genoemde voormalige stortplaatsen in Tegelen en Belfeld vallen onder het bevoegd gezag van de gemeente Venlo (In Limburg zijn de gemeenten Heerlen, Maastricht en Venlo, alsmede de Provincie Limburg bevoegd gezag Wet bodembescherming). Het volgende kan nog worden toegelicht: Onder de term “voormalige stortplaatsen” vallen die stortplaatsen waarvan de stortactiviteiten voor 1 september 1996 zijn beëindigd. Deze voormalige stortplaatsen vallen onder NAzorg VOormalige Stortplaatsen (NAVOS). Op al deze stortplaatsen hebben in de afgelopen 25 jaar verkennende onderzoeken plaatsgevonden en is overeenkomstig convenantsafspraken met het Rijk een

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			inventarisatie naar de (potentiële) risico's uitgevoerd. Uit de afgeronde inventarisatie is gebleken dat er op grond van de onderzoeksresultaten geen stortplaatsen bekend zijn waar risico's voor de volksgezondheid (zoals bedoeld in de Wet bodembescherming) nog te verwachten zijn. De inventarisatie met betrekking tot risico's voor het ecosysteem en/of verspreidingsrisico's via/naar grond- of drinkwater, is inmiddels ook binnen de convenantsafspraken afgerond. Uit de inventarisatie en (waar twijfel was) aanvullende bodemonderzoeken (waaronder monitoring van grondwater) is gebleken dat er geen sprake is van een zogenoemd geval van ernstige bodemverontreiniging, waarbij tevens risico's aan de orde zijn die een spoedige sanering noodzakelijk maken (ook wel saneringslocaties genoemd). De Provincie heeft sinds 2016 gemeenten op de hoogte gehouden van de onderzoeksresultaten ten aanzien van voormalige stortplaatsen.
LOKAAL-LIMBURG	45.	<u>Vraag 45</u> Wat gaat met de voormalige vuilstortplaatsen, waar vaak werkelijk alle mogelijk te bedenken afval gestort tot begin jaren 80 ligt, gebeuren en hoe verloopt de monitoring als het gaat om bijv. drinkwater, hoort dit ook bij de VHT-taken of is dit anders belegd?	Zoals toegelicht bij vraag 44, zijn deze, voor zover bekende, voormalige stortplaatsen geïnventariseerd en indien nodig nader onderzocht. Indien er vanuit de uitgevoerde inventarisaties geen aanleiding bleek voor sanering en/of monitoring, zijn deze onderzoeksresultaten kenbaar gemaakt aan gemeenten die deze desgewenst bij ruimtelijke ontwikkelingen kunnen betrekken. In het kader van de komende Omgevingswet wordt samen met gemeenten gewerkt aan een bodembeleid waarbij, in bodemtermen, "onverdachte" voormalige stortplaatsen kenbaar blijven en bij ruimtelijke ontwikkelingen (blijvend) bij de belangenafweging kunnen worden meegenomen. In het Beleidskader Bodem (zie https://www.limburg.nl/publish/pages/1181/beleidskader_bodem_2016.pdf) hebben

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			wij in paragraaf 6.8 beschreven hoe wij met de aanpak van (onderzoek van) voormalige stortplaatsen om gaan. Indien nodig kan langdurige monitoring van grondwater aan de orde zijn. Als juridische basis is hiervoor een beschikking van de Wet bodembescherming relevant; hierin staat verwoord welke maatregelen van toepassing zijn op de specifieke locatie/verontreiniging.
LOKAAL-LIMBURG	46.	<u>Vraag 46</u> Hoeveel van deze voormalige stortplaatsen hebben we (nog) in Limburg en zijn deze in kaart gebracht, compleet met historie, status en eventuele risico's nu en in de toekomst?	Alle bekende, voormalige stortplaatsen zijn geografisch bijeen gebracht in de digitale Atlas Limburg (https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default). Deze zijn ontsloten onder het Bibliotheektabblad Milieu en het subtabblad "voormalige stortplaatsen". Op grond van de locatie kunnen belanghebbenden bij het bevoegd gezag de locatiespecifieke situatie raadplegen.
LOKAAL-LIMBURG	47.	3.7.5. Mijnbouwschade, bladzijde 175 Alinea 4 Er zijn afspraken gemaakt met provincie en betrokken gemeente ofschoon de verantwoordelijkheden liggen bij het Rijk en de mijnbouwexploitanten. <u>Vraag 47</u> In hoeverre moet de provincie financieel opdraaien voor de mijnbouwschade, blijft dat beperkt tot het genoemde budget 1,36 miljoen bij "wat mag het kosten"?	Het genoemde budget van € 1,36 miljoen voor 2021 wordt ingezet voor uitvoering van de maatregelen in kader van de nabijliggende effecten van de steenkoolwinning en wordt gefinancierd door het Rijk. De Provincie levert hieraan geen financiële bijdrage. Opgemerkt wordt dat dit budget niet kan worden ingezet voor vergoeding van mijnbouwschades in Limburg. Hiervoor zijn andere regelingen van toepassing. Eigenaren van woningen die geconfronteerd worden met mijnbouwschade kunnen nu een verzoek voor herstel van de schade indienen bij de Stichting Calamiteitenfonds Mijn(water)schade. Als sprake is van een zodanige schade dat de veiligheid (op korte termijn) van wonen in geding is, dan zal Stichting tot herstel van de mijnbouwschade overgaan. Het Calamiteitenfonds is een tijdelijk noodfonds in afwachting van een landelijke vergoedingsregeling voor

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			mijnbouwschades in Limburg. Aan het tijdelijke Calamiteitenfonds Mijn(water)schade draagt de Provincie 25% bij in de kosten. De betrokken gemeenten en het ministerie van EZK dragen voor respectievelijk 25% en 50% bij aan dit fonds. Verwacht wordt dat de landelijke schadevergoedingsregeling voor mijnbouwschades in Limburg eind 2020 inwerking zal treden. Bij de inwerkingtreding ervan zal de Stichting Calamiteitenfonds Mijn(water)schade haar werkzaamheden stoppen. De landelijke schadevergoedingsregeling is een rijksregeling. De Provincie en de betrokken gemeenten behoeven dan niet meer financieel bij te dragen aan de vergoeding van mijnbouwschades in Limburg.
LOKAAL-LIMBURG	48.	<u>Vraag 48</u> Klopt het dat dit bedrag van 1,36 miljoen nagenoeg extern wordt gefinancierd en alles dat in de toekomst nog zal komen, enkel extern is/wordt gefinancierd?	Ja, dat is juist. Het betreft de bijdrage voor 2021 voor de aanpak van de na-ijlende effecten van de steenkoolwinning voor 2021. Deze bijdrage, maar ook die voor volgende jaren, komen geheel ten laste van het Rijk. De Provincie en de betrokken 10 voormalige mijnbouwgemeenten dragen hieraan niet financieel bij.
LOKAAL-LIMBURG	49.	3.7.5. Mijnbouwschade, Infocentrum Nazorg steenkoolwinning, bladzijde 176 Alinea 5 <u>Vraag 49</u> Het genoemde infocentrum informeert betrokken overheden, het Calamiteitenfonds ondersteunt de burger bij onveilige situaties, dan wel schade op korte termijn. Dit fonds wordt door een landelijke regeling vervangen, maar worden inwoners met te verwachten schade op de langere termijn wel al bijgestaan, en geregistreerd voor het landelijke schadefonds?	De door de Minister van EZK in te stellen landelijke vergoedingsregeling voor mijnbouwschade is ook van toepassing voor toekomstige mijnbouwschades ten gevolge van de voormalige steenkoolwinning in Limburg. Dit betekent dat gedupeerden van nieuwe, toekomstige mijnbouwschades in Limburg ook op deze landelijke regeling een beroep kunnen doen. Om hiervoor in aanmerking te komen dienen deze gedupeerden dan de schade te melden bij de landelijke Commissie Mijnbouwschade, die de schademelding dan ter hand zal nemen. Ook voor eventuele vragen over mijnbouwschades kunnen zij bij deze Commissie terecht.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	50.	3.7.11. Coördinatie RUD, bladzijde 177 Alinea 1 <u>Vraag 50</u> Wat is de reden dat de feitelijke werkzaamheden voor de provinciale inrichtingen in Midden- en Noord-Limburg door Gedeputeerde Staten opgedragen zijn aan de RUD in Zuid-Limburg? Kleven hier risico's en extra kosten aan?	De RUD Limburg Noord is gebaseerd op het principe van een netwerkorganisatie en heeft geen eigen uitvoerend personeel in dienst. Het uitvoerend personeel blijft in dienst van de afzonderlijke deelnemers. Daarom is ervoor gekozen om de medewerkers van de Provincie Limburg die belast waren met de uitvoering van de provinciale VTH-basistaken met betrekking tot het werkgebied Noord –Limburg ook onder te brengen bij de RUD ZL en deze de opdracht te geven om dit takenpakket uit te voeren. Het verdelen van de provinciale VTH-basistaken over 2 organisaties, een deel in de fysieke RUD Zuid Limburg en een deel binnen de eigen provinciale organisatie voor de werkzaamheden in het werkgebied van de RUD Limburg Noord, is uit oogpunt van efficiency niet gewenst en daarmee kan ook geen invulling worden gegeven aan de vereiste kwaliteitscriteria. Er is geen sprake van extra risico's of kosten.

3.8. Natuur

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
CDA	15.	Onderwerp 1 miljoen bomenplan Pag. 187 Zijn er aanvragen t.a.v. het 1 Miljoen Bomenplan afgewezen en zo ja, hoeveel? Op welke gronden werden de afwijzingen gedaan?	Nee, het uitgangspunt is ook om potentiële aanvragers niet af te wijzen. Ieder initiatief wordt als waardevol beschouwd. Als een initiatief niet (helemaal) past binnen de kaders van de subsidieregeling wordt in overleg gezocht naar mogelijkheden en verbeteringen om het toch tot een definitieve aanvraag te laten leiden. Is de aanvraag zelfstandig te klein dan wordt doorverwezen naar intermediaire organisaties als het IKL, IVN of de Bosgroep Zuid-Nederland om samen met andere 'kleintjes' tot een gebundelde aanvraag te komen.
LOKAAL-LIMBURG	51.	3.8 natuur, bladzijde 188 Alinea 3 beheeropgave <u>Vraag 51</u> Er wordt onderzocht welke gebieden niet of nauwelijks bijdragen aan de verbetering van biodiversiteit in kwalitatieve zin, wat wordt er gedaan met de uitkomsten van het onderzoek?	De uitkomst van het onderzoek kan er toe leiden dat gronden een andere doelstelling kunnen krijgen bijvoorbeeld een doelstelling die past bij het klimaatbeleid. Uiteraard wordt de uitkomst eerst besproken met de eigenaren van de gronden om hun opvattingen te peilen en draagvlak te creëren. De verwachting is dat het afstoten van eigendommen zeer beperkt zal zijn.
LOKAAL-LIMBURG	52.	<u>Vraag 52</u> Er wordt gesproken over biodiversiteit in kwalitatieve zin en hoe moeten we ons in dit kader biodiversiteit in kwantitatieve zin en eventuele maatregelen daarbij, voorstellen?	Biodiversiteit heeft in de eerste plaats betrekking op kwaliteit van de natuur. Echter voor het bereiken en in stand houden van habitats en soorten is er afhankelijk van het type habitat, de betreffende soort(en) en de ligging van de gronden binnen een groter gebied of binnen een landschappelijke context ook een bepaalde kwantiteit (lees oppervlakte) nodig. Op het bereiken en in stand houden van deze oppervlakte is een belangrijk deel van het natuurbeleid gericht, zoals het realiseren van de Ontwikkelopgave natuur, waardoor er functieverandering van landbouw naar natuur wordt bewerkstelligd.
LOKAAL-	53.	<u>Vraag 53</u>	Een van de speerpunten binnen de

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LIMBURG		Hoe gaan onze inwoners betrokken worden bij het behouden en verbeteren van natuur(waarden)?	provinciale Natuurvisie is het nadrukkelijker inzetten op het proces van vermaatschappelijking van natuur en landschap. Het doel is om de Limburgse samenleving actief te laten bijdragen aan de versterking, realisatie en behoud van natuur en landschap. Naast concrete acties in de (integrale) gebiedsprojecten (product 3.4.4 Integrale gebiedsontwikkelingen landelijk gebied en stadlandzones), vraagt dit ook om initiatieven waarmee deze beweging duurzaam op gang wordt gehouden, zoals de Groene Helden-prijs en het Schone Maas project. In 2021 worden deze initiatieven gecontinueerd en wordt een impuls gegeven aan het stimuleren van voedselbossen, Green Academy (deskundigheidsbevordering groene vrijwilligers) en worden diverse (burger)initiatieven procesmatig ondersteund.
LOKAAL-LIMBURG	54.	3.8 natuur, bladzijde 189 Alinea 1 natuur en energietransitie <u>Vraag 54</u> Op welke manier kun je bij het plaatsen van industriële windturbines en zonnepanelenvelden de natuurwaarde vergroten (dan wel in stand houden) en over welke waarden spreken wij dan?	Zonneparken hebben een duidelijke oppervlakte component. Door de landschappelijke inpassing in en om zo'n terrein gecombineerd met een ecologische optimalisatie van het beheer is in het huidige agrarische gebied veelal een versterking van (algemene) natuurwaarden te bereiken. Het zal echter altijd locatie specifiek zijn. Te denken valt aan een impuls voor de lokale insectenstand en grondgebonden kleinere zoogdieren. Bij een ruimere inpassing kunnen mogelijk ook akkervogels profiteren.
Forum voor Democratie	20.	Op bl. 189 wordt een 'duurzaamheidsladder' vermeld (ook in de Memorie van Toelichting op bl. 34). Wat verstaan GS daaronder in deze context?	Er is niet één duurzaamheidsladder. In de praktijk werken we met het principe van de trias energetica (PES deel 1). Dit principe is/wordt voor een aantal technieken verder uitgewerkt. Zo is de Limburgse zonneladder onderdeel van de concept-POVI en PES deel 2, is er een voorkeursvolgorde voor het gebruik van waterstof (waterstofagenda) en voor

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			biomassa.
Forum voor Democratie	21.	Op bl. 189 wordt een 'Provinciaal Natuurprogramma 2021-2023' aangekondigd. Wanneer wordt dat in de commissie RLN besproken? Op bl. 194 wordt gesproken van een 'Provinciaal Natuurprogramma 2021-2030'. Is dat een ander document?	De verwachting is dat het ontwerp-Natuurprogramma eind 1e eerste kwartaal 2021 naar de Staten wordt gebracht. Nee. Op pagina 189 staat het programma 2021-2030 genoemd onder W1 (wat willen we bereiken?). Op pagina 194 staat hetzelfde programma 2021-2030 genoemd onder W2 (wat gaan we daarvoor doen?)
CDA	12.	Onderwerp Natuur Pag. 167 Het college stelt bij criterium 3 dat de overlast door wilde dieren op een acceptabel niveau moet blijven binnen en buiten de natuur gebieden. Wat is een acceptabel niveau? Welke wilde dierenaantallen mogen er dan voorkomen in Limburg? Waar baseert het college deze aantallen op?	Het beheer van diersoorten vindt plaats bij die soorten waarvan verwacht wordt dat zij in de toekomst schade en/of overlast kunnen veroorzaken aan de belangen gesteld in de Wet natuurbescherming. Het faunabeheerplan vormt de onderbouwing bij het aanvragen van ontheffingen dan wel vrijstellingen voor het gebruik van diverse middelen en methoden voor het beheren van diersoorten binnen de provincie, en kan ook ten grondslag liggen aan een opdracht van de Provincie. Het plan biedt inzicht in de risico's op schade aan diverse wettelijke belangen in het werkgebied van de Faunabeheereenheid Limburg. Op grond daarvan zal aangegeven worden hoe die schade eventueel op voorhand kan worden voorkomen (met de inzet van diverse middelen), dan wel kan worden beperkt en/of bestreden. Dit plan geeft een onderbouwing van en aanbevelingen voor het beheer van schadeveroorzakende diersoorten in het kader van de Wet natuurbescherming, zowel ten aanzien van ontheffingen als ook Provinciale vrijstellingen en opdrachten.
LOKAAL-LIMBURG	55.	3.8.1 natuur algemeen, bladzijde 189 Alinea 1 <u>Vraag 55</u>	Jaarlijks wordt via de Voortgangsrapportage Natuur aan uw Staten bericht over de stand van zaken van het gedecentraliseerde natuurbeleid. De Voortgangsrapportage 2019 zal u op

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		Kunt u schetsen wat de kwantitatieve en kwalitatieve gevolgen zijn geweest voor de natuurontwikkeling in brede zin, van de decentralisatie van het natuurbeleid? Is of wordt daar (speciaal) onderzoek naar gedaan?	korte termijn worden aangeboden.
CDA	13.	Onderwerp Natuur Pag. 167 Alinea 1 ^e In 2013 is middels een bestuursakkoord afgesproken om maximaal 2600 ha natuur aan te leggen. A. Wat is de stand van zaken, hoeveel ha natuur is inmiddels aangelegd of zit in de planfase? B. Wij verzoeken dit op perceelniveau in kaart te brengen sinds 2013.	Van de 2600 ha is inmiddels 1.466 ha gerealiseerd. Dit betekent dat de restantopgave 1.134 ha bedraagt. Van dit areaal bevindt zich ca 400 ha in de planfase bij organisaties of particulieren. De lopende projecten en de begrensde prioritaire goudgroene natuur is op perceelsniveau op kaart vastgelegd. De prioritaire goudgroene natuur is als legenda eenheid opgenomen in het Natuurbeheerplan 2021.
Partij voor de Dieren	7.	<u>Pag. 195, par.3.8.1 Natuur, Faunabeheer:</u> GS stelt dat er opvolging wordt gegeven aan het advies van de MARF (Maatschappelijke Adviesraad faunaschade). Wanneer worden PS hierover geïnformeerd, zodat het onderwerp in de Cie RLN besproken kan worden?	Door BIJ12 wordt de drempelsystematiek die door de MARF is geadviseerd verder uitgewerkt in een praktijkproef. Hierin wordt onderzocht of deze systematiek werkbaar is en wat de effecten ervan zijn. In de loop van 2021 is te verwachten dat de eerste resultaten hiervan aan uw Staten kunnen worden medegedeeld.
Partij voor de Dieren	8.	<u>Pag. 195, par.3.8.1 Natuur, Faunabeheer:</u> Wordt, nu de tijdelijke personele achterstand bij de FBE is opgelost, het nieuwe Faunabeheerplan nog in 2020 aan PS ter behandeling voorgelegd? Zodat niet opnieuw een, door de wetgever als uitzondering bedoelde, verlenging van het oude plan noodzakelijk is?	De verwachting is dat het Faunabeheerplan 2020-2026 in oktober door de Faunabeheereenheid Limburg ter goedkeuring wordt aangeboden aan GS. Ter uitvoering van motie 2491 gewijzigd Plusquin 'Democratische controle op Faunabeheerplannen' wordt het concept goedkeuringsbesluit voorgelegd aan PS alvorens over te gaan tot publicatie. Het Faunabeheerplan staat op de agenda voor de RLN-commissie van 27-11-2020, voorafgaand aan deze commissie vergadering wordt nog een informatiesessie georganiseerd.
LOKAAL-LIMBURG	56.	3.8.1 natuur, bladzijde 193 Alinea 1 faunabeheer	De ter beschikking gestelde middelen worden afgegeven voor het vervoeren van

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		<u>Vraag 56</u> Voor wat betreft €100.000 voor vervoer en opvang voor in het wild levende dieren, is of worden daar geen “slimme combinaties” gemaakt met huisdierenopvang c.q. dierenambulance e.d. ?	en het vervolgens verlenen van opvang en noodhulp aan, inheemse in het wild levende beschermde dieren, aangetroffen in Nederlands Limburg. In de voorwaarden bij de beschikking wordt een ritregistratie verplicht gesteld aan de hand waarvan het aantal vervoerde dieren en de soort(en) per rit, datum, tijd en vindplaats en bestemming van het dier en omschrijving van de situatie van het dier inzichtelijk moet worden gemaakt. Er zijn nog geen gegevens ontvangen om te evalueren. De ritten kunnen gecombineerd worden met het ophalen van niet in het wild levende dieren, het is aan de vervoerder van de dieren om een juiste inschatting te maken of dit tot de mogelijkheden behoort.
Partij voor de Dieren	9.	<u>Pag. 196, par.3.8.1 Natuur:</u> Wordt het Natuurprogramma 2021-2030 opgesteld als een programma in de zin van de Omgevingswet, d.w.z. een set concrete maatregelen? Zodat het naadloos in 2022 in een dergelijk Omgevingswet-programma kan overgaan?	Ja, het nieuwe Natuurprogramma 2021-2030 gaat functioneren als een programma in de zin van de Omgevingswet. Het is de bedoeling dat het in een Omgevingswetprogramma kan overgaan.
VVD	4.	Programmabegroting Blz.195, bij de prestatie indicatoren staat het aantal hectares blijvend beschikbaar voor natuur, deze indicator behoeft uitleg, Limburg heeft immers veel meer natuur die blijvend beschikbaar is, waar zit de scheiding tussen deze indicator en de indicator oppervlakte natuurgebiedenbeheer?	De prestatie-indicatoren “Aantal hectares blijven beschikbaar voor natuur” en “Aantal hectares ingericht voor natuur” hebben betrekking op de afspraken die in 2013 gemaakt zijn met het Rijk. In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd (Natuurpact) per provincie zijn er toen afspraken gemaakt over het areaal landbouwgrond dat blijven omgevormd moet worden tot natuur en het areaal dat nog ingericht moet worden tot natuur. Voor de provincie Limburg betrof dit respectievelijk 2600 en 3400 ha. De indicator “oppervlakte natuurgebiedenbeheer” heeft betrekking op het areaal natuur binnen de provincie Limburg waarvoor een beheersubsidie verstrekt wordt.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		De streefwaarde 2600 ha voor het jaar 2027 betekent nog ongeveer 200 ha/jaar, is dit realistisch? Bij de indicator natuurgebiedenbeheer staat een streefwaarde die op 91 ha na inmiddels gehaald is, komen de nieuw in te richten hectares natuur en de nog toe te voegen hectares blijvend beschikbaar niet onder deze indicator? De indicator uitvoering kwaliteitsslag heeft een streefwaarde en een huidige waarde van 1, wat gebeurt er in dit kader?	Om in 2027 deze 2600 ha gerealiseerd te hebben dient er in 8 jaar tijd nog 1134 ha gerealiseerd te worden (ca 140 ha/jr). Het betreft hier trouwens een inspanningsverplichting en geen resultaatverplichting. Om de opgave te kunnen halen moet het huidige gemiddelde realisatietempo omhoog. Dit is overigens een landelijke trend. Hectares blijvend beschikbaar voor natuur zijn de door de provincie aangekochte hectares nieuwe natuur en door derden omgevormde agrarische grond ten behoeve van nieuwe natuur. Nadat deze gronden zijn ingericht, door de provincie of door derden, worden deze geregistreerd als ingericht. Provinciale gronden nieuwe natuur worden doorgeleverd aan derden met een kwalitatieve verplichting om de natuur te behouden. De nieuwe eigenaar kan hierop natuurbeheersubsidie aanvragen maar is dit niet verplicht. Ook voor door derden omgevormde agrarische grond naar natuur geldt dat hierop natuurbeheersubsidie kan worden aangevraagd. Afhankelijk of de eigenaar beheersubsidie aanvraagt voor deze natuurgronden komen deze gronden al dan niet terug onder de indicator "Oppervlakte Natuurgebiedenbeheer". In samenspraak met de Terreinbeherende organisaties wordt één plan gemaakt om een kwaliteitsslag te maken in bestaande natuur. Het gaat dan met name om het realiseren van een natuurdoeltype met hogere ecologische waarden dan het huidige type.
LOKAAL-LIMBURG	57.	3.8.1 natuur, bladzijde 195 Alinea 2 prestatie-indicatoren <u>Vraag 57</u>	De genoemde prestatie-indicatoren hebben de volgende samenhang: Hectares blijvend beschikbaar voor natuur

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		Kunt u de samenhang tussen de vier eerste indicatoren wat meer duiden? Is er bijvoorbeeld tussen indicator 1 en 2 overlap, of is er elders tussen de 4 indicatoren overlap wat betreft het aantal hectaren of moet alles strikt gescheiden worden gezien?	zijn de door de provincie aangekochte hectares nieuwe natuur en door derden omgevormde agrarische grond ten behoeve van nieuwe natuur. Nadat deze gronden zijn ingericht, door de provincie of door derden, worden deze geregistreerd als ingericht. Provinciale gronden nieuwe natuur worden doorgeleverd aan derden met een kwalitatieve verplichting om de natuur te behouden. De nieuwe eigenaar kan hierop natuurbeheersubsidie aanvragen maar is dit niet verplicht. Ook voor door derden omgevormde agrarische grond naar natuur geldt dat hierop natuurbeheersubsidie kan worden aangevraagd. Er zit dus deels overlap in deze indicatoren in de chronologische trits aankopen/omvormen derden → inrichten → beheren. Agrarisch natuur-en landschapsbeheer kan alleen plaatsvinden op agrarische grond. Op gerealiseerde nieuwe natuur is geen agrarisch natuurbeheer mogelijk en er is dus geen overlap met de eerste drie prestatie-indicatoren.
Partij voor de Dieren	10.	<u>Pag. 196, par. 3.8.1, Financiële toelichting:</u> Voor welke natuurorganisatie is er in 2021 geen subsidie (ad 0,43 miljoen) geraamd? Wat is hiervan de reden?	Het gaat hierbij om de subsidie voor Stichting IKL. Deze is niet structureel in de begroting opgenomen, maar wordt jaarlijks voorzien van een dekking.
Partij voor de Dieren	11.	<u>Pag. 198, par. 3.8.1 Natuur:</u> wat is de achtergrond ervan dat er nu geen middelen voor Stikstof & Natura 2000 (totaal € 12,94 miljoen) worden begroot?	Er zijn nog geen ramingen in de begroting 2021 opgenomen voor Stikstof & Natura2000 –organisatiekosten, onderzoeken, monitoring en subsidies. De ontvangen rijks gelden van € 9,39 mln. worden in de reserve stikstof en Natura2000 gestort en aangewend nadat een GS besluit genomen is voor onttrekking en inzet. Dat is nog niet gebeurd ook wordt in 2021 nog bekeken of een subsidieregeling voor Stikstof &

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
			Natura 2000 opengesteld wordt. Op dat moment worden de financiële middelen in de begroting gezet.
SP	Mondelinge vraag	In welke onderdelen van de begroting kan ik zien welke kosten er gemaakt worden voor stikstofvermindering? Dat zit niet alleen in natuur, maar ook bij andere beleidsvelden.	Deze kosten zijn ondergebracht bij programma-onderdeel 3.8.1. Er zijn echter nog geen ramingen in de begroting 2021 opgenomen voor Stikstof & Natura2000 – organisatiekosten, onderzoeken, monitoring en subsidies. De ontvangen rijks gelden van € 9,39 mln. worden in de reserve stikstof en Natura2000 gestort en aangewend nadat een GS besluit genomen is voor onttrekking en inzet. Dat is nog niet gebeurd. Ook wordt in 2021 nog bekeken of een subsidieregeling voor Stikstof & Natura 2000 opengesteld wordt. Op dat moment worden de financiële middelen in de begroting gezet.

4.1. Bestuur

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
LOKAAL-LIMBURG	58.	4.1.1 Rijks- en veiligheidstaken CdK., bladzijde 202 Alinea 1 <u>Vraag 58</u> Kunnen er prestatie-indicatoren opgenomen worden voor deze taken van de CdK. Openbare orde en veiligheid kunnen goed en regelmatig gemeten worden en tegen van te voren bepaalde indicatoren afgezet worden.	Het budget voor rijks- en veiligheidstaken CDK is een budget voor 'going-concern'-zaken, invulling taken en rollen binnen de crisisbeheersing in brede zin, uitvoering burgemeesterstaken, invulling geven aan weerbare overheid, bevorderen integriteit, veilige publieke taak, relaties met het Koningshuis en buitenlandse hoogwaardigheidsbekleders, zoals ambassadeurs, etc. Aan deze activiteiten zijn geen prestatie-indicatoren te koppelen. De wijze waarop de CdK zijn (rijks)taken vervult wordt door de CdK verwoord in zijn jaarverslag.
LOKAAL-LIMBURG	59.	4.1.2 Bestuurskracht, bladzijde 203 Alinea 5 <u>Vraag 59</u> Waarom worden samenwerkingsverbanden zoals Meerssen en Maastricht al opgevoerd wanneer de gemeenteraden nog moeten besluiten.? In alinea 1 wordt immers nog verwoord dat steun pas komt nadat de betrokken gemeenteraden daarover een positief besluit hebben genomen.	De begrotingstekst is een weergave van ontwikkelingen op het terrein van bestuurlijke organisatie in Limburg. In dit geval zijn wij als provincie sinds 2017 ook actief ondersteunend betrokken bij de voorbereidingen en leggen wij hierover verantwoording af. Op het moment van opstelling van de concept-Programmabegroting 2021 dienden de gemeenteraden van Meerssen en Maastricht nog een definitief besluit te nemen over de regiegemeente constructie. Die besluitvorming heeft in september 2020 plaatsgevonden (zie onze berichten hierover, kenmerk 2020/37104 en 2020/40886).
LOKAAL-LIMBURG	60.	4.1.3 Integriteit, bladzijde 204 Alinea 1 <u>Vraag 60</u> De prestatie-indicatoren zijn hier allen beleidsmatig, het niet bereiken van de streefwaarde zal weinig reacties teweeg brengen. Waarom wordt er geen prestatie-indicator toegevoegd die negatieve publiciteit	Negatieve publiciteit ontstaat als gevolg van o.m. integriteitsmeldingen of -schendingen. Het ligt daarom voor hand om de trend die kan worden afgeleid uit het aantal integriteitsmeldingen en –schendingen als prestatie-indicator aan te wijzen. Het Jaarverslag Integriteit nieuwe stijl levert hiervoor de juiste input.

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
		meet? Immers, wanneer de ontwikkelde beleidsmiddelen niet functioneren, kan dat leiden tot negatieve publiciteit. En dat willen we niet. Dan zijn prestatie-indicatoren die negatieve publiciteit meten op zijn plaats.	
VVD	5.	Programmabegroting Blz. 207, verdiepingsonderzoeken in Midden Limburg, welke kaders past u toe bij deze onderzoeken nu de gemeentelijke financiën sterk onder druk staan? Hoe beoordeelt u tekorten als gevolg van gemeentelijk beleid in relatie tot tekorten als gevolg van gemeentelijk beleid?	Wij passen bij de verdiepingsonderzoeken in Midden-Limburg dezelfde kaders (Gemeentewet en het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020) toe als voorheen. Maar wij hebben wel meer aandacht voor actuele cijfers vanuit de jaarrekening, kadernota en eventueel concept-cijfers begroting, die bij afronding van een verdiepingsonderzoek beschikbaar komen. Wij maken bij ons onderzoek geen onderscheid tussen tekorten bij autonoom beleid en bij medebewindstaken. Voor de financiën van de gemeente maakt dat namelijk geen verschil. En bij ons onderzoek gaat het om het financiële beeld.

§ Financiering

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
VVD	6.	Programmabegroting Blz. 269, hoe hoog is de EMU referentie waarde voor Limburg in 2021? Zijn daar bij overschrijding sancties voor te verwachten? Hoe is dat voor 2020 en 2022?	De referenties waarden worden in de Septembercirculaire provinciefonds jaarlijks gepubliceerd. De referentiewaarden voor provincie Limburg zijn: voor 2020 € 51,1 mln., voor 2021: € 45,9 mln. voor 2022 nog niet bekend. Verder wordt in de circulaire ook vermeld: "Een individuele EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft." Aan overschrijding van de referentiewaarde is geen sanctie verbonden.

Deel 2 Financiële begroting

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
Forum voor Democratie	22.	Algemene vragen Als we de aan te wenden reserves in de begroting voor 2021 salderen met de toe te voegen reserves, komen we uit op een negatief saldo van +/- 15 miljoen. 3.1 In de begroting lezen we een positief begrotingsresultaat voor het jaar 2021. Is het college het eens met de stelling, dat er weinig reden voor jubelstemming is als er meer middelen uit de reserves vloeien dan er in vloeien?	Het college is het oneens met de stelling. Als er meer geld uit de reserves wordt onttrokken dan er ingaat, daalt weliswaar de vermogenspositie, maar is dit in de provinciale begroting legitiem. Veel bestemmingsreserves hebben immers een spaarfunctie waarbij middelen zijn gereserveerd om later uitgaven te kunnen doen om projecten en programma's te kunnen realiseren. Dit zijn de zogenaamde bestemmingsreserves. Dergelijke reserves worden ook ingesteld d.m.v. een PS-besluit en inzet wordt getoetst op rechtmatigheid. Financieel-technisch hebben projecten en programma's een incidenteel karakter. Het is passend om incidentele lasten ook met incidentele dekkingsmiddelen, zoals daarvoor ingestelde reserves, te dekken. De daling van het vermogen moet ook worden gezien in het totale financiële beeld. Er is nog steeds meerjarig sprake van een structureel sluitende begroting, solide vermogenspositie en voldoende weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's die de provincie loopt.
Forum voor Democratie	23.	3.2 Wendt GS de reserves aan om tot een sluitende begroting te komen?	In lijn met het antwoord op de vorige vraag worden reserves aangewend om de lasten van bijvoorbeeld programma's en projecten te dekken. Het gevolg is een sluitende begroting en dus niet het doel. In financiële zin kan hieraan worden toegevoegd dat de begroting structureel sluitend is. Er zijn in dit kader geen reserves nodig om tekorten te dekken.
Forum voor Democratie	24.	3.3 Vindt GS het wenselijk dat de reserves (eventueel revolverend of anderszins geïnvesteerd) in absolute omvang toenemen?	Vermogenstoename is geen expliciet doel. Dit is ook niet genoemd in de financiële kaders (Herfstbrief 2019). Wel is er ondergrens vastgesteld m.b.t. de Immunisatiereserve ad 900 mln.. Tijdens de behandeling van de

Document		Programmabegroting 2021						
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord					
			Programmabegroting 2020 d.d.8-11-2019 is overeengekomen om te streven deze reserve te laten stijgen. Dit heeft zich vertaald in toezegging 8505: “bij de Jaarrekening 2021 de indexering van de immunisatiereserve mee te nemen”. Daarnaast kan opgemerkt worden dat de provincie een offensieve investeringsstrategie voert, in lijn met het financieel beleidskader Sturing in Samenwerking 2.0. waarvan de evaluatie in voorbereiding is. De uitgangspunten die worden gehanteerd bij het omgaan van het provinciale vermogen komen daarbij opnieuw aan de orde.					
V	Programmabegroting							
V	Blz. 380, wat is de specificatie van de geprognostiseerde balanspost materiële activa?							
D	x € 1.000							
7.	Nr	Subrubriek balans	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024
	3	MVA Gronden/terrein econ.nut	959	942	926	910	894	888
	4	MVA Gronden/terrein maatsch.nut	46.074	46.074	46.074	46.074	46.074	46.074
	5	MVA Woonruimte econ.nut	16	15	14	13	12	11
	7	MVA Bedrijfsgebouwen econ.nut	45.209	41.859	38.502	35.159	31.888	28.652
	9	MVA Grond-/weg-/waterb. econ.nut	235	201	168	134	101	67
	10	MVA Gronden uitgegeven in erfpacht, econ. nut	20.885	20.885	20.885	20.885	20.885	20.885
	11	MVA Grond-/weg-/waterb. maatsch.nut	239.209	351.967	338.094	340.595	355.212	392.576
	12	MVA Vervoermiddelen econ.nut	42	35	28	21	14	7
	14	MVA Mach./app./install. econ.nut	2.925	3.279	1.883	836	396	112
	15	MVA Mach./app./install. maatsch.nut	8.416	9.709	9.223	8.209	7.211	6.308
	16	MVA Overig econ.nut	3.104	3.058	2.005	1.067	636	390
	17	MVA Overig maatsch.nut	2.049	1.980	2.315	1.987	1.660	1.348
		Totaal Materiële vaste activa	369.123	480.005	460.116	455.889	464.983	497.320
	Is in deze post de voorgenomen grondverkoop in de gemeente Bergen al verwerkt?			Nee. Deze post maakt overigens geen deel uit van de materiële vaste activa, maar van de voorraden (onderhanden werk en grond) Zodra de transactie en resultaatbestemming zijn vastgesteld, zal financiële verwerking van deze verkoop plaatsvinden.				
	Welke posten zitten in de mutaties van deze balanspost tot een totaalbedrag van 42,857 miljoen?							
	De mutaties hebben betrekking op zowel immateriële als materiële vaste activa:							

Mutaties 2021					x € 1.000
Nr	Subnr	Subrubriek balans	Vermeerdering	Vermindering	Totaal
10	81	IVA Bijdragen aan activa van derden	57.232	16.853	40.379
Totaal 10 Immateriële vaste activa			57.232	16.853	40.379
20	11	MVA Grond-/weg-/waterb. maatsch.nut	27.029	25.681	1.348
	15	MVA Mach./app./install. maatsch.nut	522	-	522
	17	MVA Overig maatsch.nut	608	-	608
Totaal 20 Materiële vast activa			28.158	25.681	2.477
Eindtotaal			85.391	42.535	42.857

De mutaties Immateriële vaste activa hebben betrekking op investeringen in railinfra, zoals de Maaslijn, Spoorverdubbeling Heerlen-Landgraaf etc.

De mutaties in Materiële vaste activa hebben betrekking op investeringen in bijvoorbeeld de N280 en de reguliere vervangingsinvesteringen in de provinciale weginfrastructuur.

Bijlage 6: Legesverordening Provincie Limburg 2021

Document		Programmabegroting 2021	
Staten-fractie	Nr.	Vraag	Antwoord
GroenLinks	1.	Toelichting legesverordening 2021 Pag. 2 alinea 4 Waarom de restitutedrempel verhoogd naar 75 euro? Er ontbreekt een onderbouwing.	De voorgestelde verhoging van het drempelbedrag naar € 75 houdt verband met de toe te rekenen apparaatskosten (gemiddeld een uur) voor het juist doorvoeren van de restitutie en het communiceren hierover richting de belastingplichtige.

Controle Commissie

Cluster FIN
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Bijlage(n)

Behandeld N.J. Engbersen
Telefoon +31 6 11 58 70 71
Maastricht
Verzonden

Onderwerp

Reactie op de analyse Begroting 2021 Provincie Limburg van de Statenonderzoeker

Geachte leden van de Controle Commissie,

Tijdens de controlecommissie d.d. 25-6-2020 is het volgende toegezegd (8716):

“Gedeputeerde Koopmans zegt toe om, bij wijze van hoor- en wederhoor, richting de Controlecommissie schriftelijk te reageren op de analyse van de jaarstukken en de analyse van de begroting alvorens deze te bespreken in de Controlecommissie.”

De analyse Begroting 2021 Provincie Limburg van de statenonderzoeker richt zich op de speerpunten “Coronacrisis”, “Vergrijzing” en “Intensiveringsmiddelen”. Er zijn geen aanbevelingen opgenomen. Wel kan deze analyse aanleiding geven tot enkele verduidelijkingen met betrekking tot deze speerpunten. Wij lichten deze nader toe.

Coronacrisis

Uit de analyse van de Statenonderzoeker blijkt dat er ten opzichte van het toetsingskader geen opmerkelijke bijzonderheden zijn. In reactie op de constatering dat er geen specifieke verwijzing naar motie M2612 en M2605 is opgenomen, kan het volgende vermeld worden rondom de stand van zaken (29-9-2020).

M2612

Uw Staten hebben de Voorjaarsnota 2020 ‘Rolvast, koersvast en met versterkte slagkracht voor Limburg!’ vastgesteld. Wij informeren uw Staten periodiek over de maatregelen, inclusief de motie 2605, laatst met het elfde voortgangsbericht (kenmerk 2020/35764). Aanvullend hebben wij opdracht gegeven aan de Brede Economische en Sociale Taskforce (zie ook: kenmerk GS2020/27102).

√

M2605

De eerste 'rapportage uitwerking en uitvoering 'Motie 2605 2e Gewijzigd Van Caldenberg cs inzake Maatregelenpakket Corona' is toegezonden met het tiende voortgangsbericht inzake de 'Provinciale maatregelen tegen de gevolgen van het Coronavirus' (kenmerk 2020/33088). Een 2e rapportage over de invulling is toegezonden met het elfde voortgangsbericht inzake de 'Provinciale maatregelen tegen de gevolgen van het Coronavirus' d.d. 1.9.2020 (kenmerk GS2020-35764). 29-9-2020; Een derde rapportage zal onderdeel uitmaken van het 12e voortgangsbericht inzake de 'Provinciale maatregelen tegen de gevolgen van het Coronavirus' (2020/40637) d.d. 6 oktober 2020.

Vergrijzing

Risico's, beleidsdoelen, specifieke maatregelen en prestatie-indicatoren zijn in het algemeen beschreven in de begroting 2021. Onduidelijkheid bestaat over een jaarlijks budget van € 250.000 (2021-2023) voor 'sport en bewegen voor senioren'.

In het Beleidskader Sport 2020-2023, PS 13-12-2016 (G-19-038) zou sprake zijn van een jaarlijks bedrag van € 300.000 voor senioren: sport, beweging en gezondheid. Dit kan tot onduidelijkheden leiden rondom het verschil van € 50.000. Daarom wordt dit nader geduïd:

Via de mededeling Portefeuillehouder inzake het bijgewerkte Beleidskader Sport 2020-2023 en uitwerking amendement 45 en motie 2515, brief gedeputeerde Van den Akker van 7-4-2020 (GS 2020-14885) is naar uw Staten gecommuniceerd hoe het amendement in het beleidskader sport 2020 – 2023 is verwerkt.

Voor het onderdeel senioren is jaarlijks € 250.000 opgenomen in de sportbegroting en in het werkplan van Huis voor de Sport Next wordt jaarlijks een bedrag van € 50.000 geoormerkt voor ondersteuning van sport en bewegen voor senioren. Op pagina 2 van de mededeling is een passage opgenomen dat de uitvoering van het amendement gedeeltelijk via Huis van de Sport Next loopt.

Beleidsintensiveringsmiddelen

Voor de inzet van beleidsintensiveringsmiddelen wordt in de begroting 2021 verwezen naar de (financiële) spelregels van het vigerende collegeprogramma voor de statenperiode 2019-2023. Deze spelregels zijn vastgesteld bij de Herfstbrief 2019 (PS 4-10-2019) en de systematiek is analoog aan de vorige statenperiode.

Omdat er volgens de Statenonderzoeker geen sluitende definitie van 'beleidsintensiveringsmiddelen' gegeven kan worden kan ook niet getoetst worden of de inzet hiervan voldoet aan de definitie. Voor de inzet gelden wel specifieke spelregels in die zin dat er een door beleidskader/uitvoeringsplan aanwezig moet zijn. Aan dit vereiste is in algemene zin wel voldaan en hier wordt in de begroting 2021 ook aan gerefereerd.

Ter verduidelijking: in de spelregels op pagina 297 van de Programmabegroting 2020 staat achter de term Beleidsintensiveringsmiddelen tussen haakjes "stelposten nieuw beleid". De algemeen aanvaarde financiële term "stelpost" staat voor een post in de begroting/boekhouding waarvan de resultaten nog geconcretiseerd moeten worden. Zo zijn op basis van het collegeprogramma (beleidsintensiverings)middelen geoormerkt zodat deze begrotingsruimte kan worden ingezet voor uitvoering van beleidskaders/beleidsbrieven. Op basis van het collegeprogramma zijn dit schattingen op hoofdlijnen, welke concreet worden door het opstellen van beleidskaders, beleidsbrieven en

daaruitvolgende uitvoeringsprogramma's en GS-besluiten. Deze restant beleidsintensiveringsmiddelen hebben aldus het karakter van een stelpost. Er ligt immers nog geen concreet besluit tot inzet van deze middelen (nieuw beleid).

Zodra een besluit is genomen, daalt de stelpost beleidsintensiveringsmiddelen (verantwoord onder 4.3 Algemene dekkingsmiddelen en overige financiën) ten gunste van een (nieuw) concreet budget onder een begrotingsprogramma. Dergelijke besluiten landen in de reguliere P&C cyclus en leiden tot wijzigingen van de programmabegroting.

In de Voorjaarsnota 2020 zijn extra middelen vrijgemaakt voor Europese cofinanciering. Voor de inzet van deze extra middelen gelden géén specifieke spelregels ten opzichte van de 30%-70% verdeling zoals deze voor de bestaande cofinancieringsgeldten geldt.

Tenslotte wijst de Statenonderzoeker in de analyse op de inzet van de post onvoorzien, waarvan wordt geconcludeerd dat Provinciale Staten zijn betrokken bij inzet van deze post.

In de begroting 2021 wordt melding gemaakt van de inzet van € 200.000 (t/m 2023) uit de post onvoorziene uitgaven. Deze post is niet meer expliciet toegelicht. Deze inzet maakt onderdeel uit van het dekkingsplan van de voorstellen die zijn gedaan en toegelicht in de Voorjaarsnota 2020 en specifiek voor de dekking van het Limburgs Energiefonds (wordt in de analyse aangegeven). In de voorjaarsnota 2020 is het volgende hierover vermeld: Met een renderend revolverende investering van € 74 mln. het LEF 2.0 ontstaat met cofinanciering vanuit Europa een fondsvermogen van € 268 mln. In het betreffende statenvoorstel is ook opgenomen een dekkingsvoorstel voor de benodigde risicoreserve a € 12,6 mln. Inzet van de post onvoorzien maakt onderdeel uit van dit dekkingsplan.

Deze mutatie heeft betrekking op boekjaar 2020 en is daarom financieel-technisch verwerkt in de 2^e Afwijkingenrapportage 2020.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Vervangende tabel t.b.v. Programmabegroting 2021 pagina 380

Wij hebben geconstateerd dat abusievelijk op pagina 379 en 380 twee keer hetzelfde overzicht is geplaatst. De tabel op pagina 380 dient vervangen te worden door de onderstaande tabel:

€ x1000

Mutaties			2020	2021	2022	2023	2024
Activa	Financiële vaste activa	Kapitaalverstrekkings en leningen	-133.288	44.428	56.034	29.638	72.075
		Uitzettingen > 1 jaar	124.952	15.750	30.300	0	63.748
	Vlottende activa	Uitzettingen < 1 jaar	156.508	-15.044	15.044	0	-161.080
		Liquide middelen	14.768	0	0	0	0
		Overlopende activa	4.740	1.132	1.024	0	0
			167.680	46.266	102.402	29.638	-25.257
Passiva	Vaste passiva	Vaste schuld	-6.708	4.292	4.292	20.174	4.292
	Vlottende passiva	Vlottende schuld	-112.882	0	-6.336	-34.398	0
		Overlopende passiva	0	0	0	0	0
			-119.590	4.292	-2.044	-14.224	4.292
EMU-saldo			287.270	41.974	104.446	43.861	-29.549
EMU-saldo referentiewaarde*			51.111	51.111	51.111	51.111	51.111
Verschil			236.159	-9.137	53.335	-7.250	-80.660

* De opgenomen referentiewaarden zijn conform Septemercirculaire Provinciefonds 2019: 'Individuele EMU-referentiewaarden provincies 2020'. Op moment van schrijven is de Septemercirculaire Provinciefonds 2020 nog niet gepubliceerd, daardoor worden hier de referentiewaarden 2019 hier gepresenteerd.

In de definitieve begroting wordt de juiste tabel gepubliceerd.